

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/21/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1199899381
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Saxová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2026:1199899381.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Saxovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobcu: Ing. Jozef Bartek AQUATING TRNAVA EKOLOGICKÉ STAVBY, IČO: 17 543 720, Malženice 310, zast. JUDr. Júliusom Jánošíkom, advokátom so sídlom Klincová 35, Bratislava, proti žalovanej: M. W. M., G.Q.. XX.XX.XXXX, E. K. W. X, K., zast. HAVRILLA & Co. s.r.o., IČO: 36 364 606, Nám. M. Benku 2, Bratislava, o zaplatenie 8.885,89 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu a žalovanej proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 07.11.2024, č. k. B1-22C/53/1999-1141, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. **potvrzuje**.

II. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. v časti m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 3.809,56 eur a úrok z omeškania vo výške **17,6 %** ročne zo sumy 8.885,89 eur od 13.10.1997 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšnej zamietajúcej časti výrok II. **p o t v r d z u j e**.

III. Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 5.076,33 eur (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania (výrok III.).

2. Svoje rozhodnutie s odkazom na ust. § 60, § 137 písm. a), § 391 ods. 2, § 470 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), § 145 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o dielo, § 470 ods. 1 OZ v znení účinnom ku dňu smrti manžela žalovanej, § 263 ods. 1, § 324 ods. 1, 3, § 428, § 436, § 437, § 536, § 537, § 554, § 562, § 564 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o dielo (ďalej len „OBZ“) a vykonané dokazovanie odôvodnil tým, že žalovaná je v spore pasívne vecne legitimovaná len v časti nároku 5.076,33 eur, ktorý vyhodnotil voči nej ako dôvodný. Úvodom poukázal na to, že sa jedná o v poradí druhé meritórne rozhodnutie vo veci, keď prvý rozsudok, ktorým súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol, bol uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.5.2019, č. k. 3Co/209/2018-911 zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie. Odvolací súd prvoinštančnému súdu vytkol, že zistený skutkový stav neposudzoval aj podľa ustanovení § 436 a 437 OBZ, na ktoré odkazuje § 564 a podľa § 324 OBZ, čím v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia nesprávne viedol dokazovanie a nedostatočne zistil skutkový stav veci. Za významné pre posúdenie zodpovednosti žalobcu odvolací súd označil aj prvoinštančným súdom nehodnotené tvrdenia žalobcu vo vzťahu k tomu, kto vykonal oplechovanie

strešného okna, resp. kto mal povinnosť túto prácu vykonať. Za nezodpovedanú potom označil pre rozhodnutie najpodstatnejšiu otázku, a to čo bolo predmetom diela, nakoľko zhotoviteľ zodpovedá len za vady diela. Pochybením bolo aj to, že súd prvej inštancie nezameral dokazovanie na zistenie skutkového stavu aj podľa ust. § 436 a § 437 OBZ. Prvoinštančný súd mal okrem zisťovania, či predmetné dielo malo pri jeho odovzdaní vady, kto za ne zodpovedá, a či ich malo aj v dobe rozhodovania súdu, zisťovať aj to, či si žalovaná po tom, čo žalobca podľa nej ani do 10.9.1997 neodstránil vady diela a neurobil tak ani neskôr, uplatnila nárok na zľavu z ceny diela a v akej výške, alebo či od zmluvy odstúpila po upozornení žalobcu na úmysel odstúpiť od zmluvy (§ 436 ods. 2, § 437 ods. 5 OBZ). Súdu prvej inštancie tiež vytkol, že v odôvodnení rozsudku absentovalo označenie ustanovenia zmluvy o dielo, ktoré žalobca porušil. Odvolací súd uviedol, že až po zistení, či žalovaná ako objednávateľ diela si uplatnila nároky, ktoré jej vyplývajú pri odovzdaní diela s vadami stanoveným spôsobom alebo tak neurobila, mohol prvoinštančný súd podľa výsledku zisťovania uvažovať, či mala žalovaná nárok vybrať si niektoré z možných nárokov alebo právo z väd diela nemala preto, že nepostupovala spôsobom a v lehotách stanovených § 562 OBZ, prípadne vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy v záručnej lehote stanovenej OZ, ak je to pre žalovanú výhodnejšie. Ak mala obrana žalovaných aspoň čiastočne zbaviť povinnosti uhradiť cenu za odovzdané dielo, chýbalo preukázanie toho, čoho sa od žalobcu za túto vadu domáhala, a že sa tak stalo v určených lehotách. V ďalšom postupe uložil súdu prvej inštancie primárne zamerať zisťovanie na to, čo bolo predmetom diela, a či zatekanie strechy cez strešné okno pri atike obývačky je vadou diela, a ak dospeje k záveru, že ide o vadu diela určeného v zmluve o dielo, tak zisťovať, či, kedy a aký nárok z väd si žalovaná uplatnila.

3. Po doplnení dokazovania mal prvoinštančný súd za preukázané, že žalovaná nadobudla pohľadávku žalobcu v 1/2 zo sumy 10.895,95 eur (328.251,50 Sk), t. j. v sume 5.447,98 eur (164.125,75 Sk) titulom vyporiadania BSM manželov, a to podľa bodu C/ na 3. strane Osvedčenia o dedičstve č. k. D 396/97-34, Dnot 115/97 zo dňa 02.09.1998, právoplatného dňa 17.09.1998, po nebohom manželovi žalovanej O.. T. M. - objednávateľovi diela (č. l. 4 - 7 spisu). Pred podaním žaloby dňa 13.05.1998 žalovaná žalobcovi uhradila zo sumy 5.447,98 eur sumu 371,65 eur (11.196,30 Sk), z čoho vyvodil, že v čase podania žaloby bola pasívne vecne legitimovaná len v nároku na zaplatenie 5.076,33 eur (164.125,75 Sk - 11.196,30 Sk), nie v nároku na zaplatenie 10.254,30 eur (žalobca si do dedičského konania po nebohom manželovi žalovanej O.. T. M. ako objednávateľovi diela prihlásil pohľadávku titulom nedoplatku ceny diela podľa Zmluvy o dielo č. 40/0896 zo dňa 02.09.1996 vo výške 328.251,50 Sk, ale žalobou sa domáhal zaplatenia 10.254,30 eur (317.055,20 Sk) a rozdiel v sume 11.196,30 Sk nežaloval z dôvodu čiastočnej úhrady pohľadávky). V súvislosti s posúdením spornej otázky pasívnej vecnej legitímácie v teoretickej rovine konštatoval, že majetkové práva, ktoré nemajú osobnú povahu, (ako tomu bolo v tomto prípade) prechádzajú v nezmenenej forme na dedičov. Dedičstvo predstavuje aktívne hodnoty (práva a pohľadávky), t. j. aktíva pozostalosti, a pasívne hodnoty (povinnosti a dlhy), t. j. pasíva pozostalosti. Dedičstvo, pri ktorom pasíva prevyšujú aktíva, je predĺženým dedičstvom, ako tomu bolo v danom prípade, o čom svedčí Osvedčenie o dedičstve č. k. D 396/97-34, Dnot 115/97 zo dňa 02.09.1998, právoplatné dňa 17.09.1998, ktorým sa právoplatne skončilo konanie o dedičstve po nebohom manželovi žalovanej O.. T. M. (objednávateľovi diela). Na základe dohody dedičiek o vyporiadaní dedičstva bola preberateľkou a výlučnou dedičkou žalovaná. Dedič sa v dôsledku dedenia v zásade nemôže dostať od horšej majetkovej situácie, preto platí, že dedič zodpovedá za porúčiteľove dlhy len do výšky ceny nadobudnutého dedičstva v zmysle citovaného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu smrti manžela žalovanej O.. T. M. (22.06.1997). V nadväznosti na argumentáciu sporových strán zdôraznil, že skúmanie vecnej legitímácie nie je skúmaním procesných podmienok konania podľa § 161 CSP, pri nedostatku ktorých súd konanie zastaví, ako to nesprávne tvrdili obe strany sporu, ale vecná legitímácia je stav vyplývajúci z hmotného práva. Na to, aby sa niekto stal stranou sporu, netreba, aby bol účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorý v spore ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, keď je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom sporu, sa v civilnom procese užíva pojem vecná legitímácia. Všeobecne sa teda pod vecnou legitímáciou rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jedna strana sporu v civilnom procese (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaná) a strana sporu na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaná). Nedostatok pasívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej

povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. Ak v konaní vyjde najavo, že žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný (ako je tomu v tomto konaní v časti nároku na zaplatenie 3.809,56 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy 3.809,56 eur od 12.10.1997 do zaplatenia), súd žalobu bez ďalšieho zamietne. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa žalobca domnieva, že subjekt, proti ktorému žaloba smeruje, je subjektom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či ním skutočne je alebo nie je. V danej veci považoval za podstatné zistenie, že žaloba je v nároku na zaplatenie 3.809,56 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy 3.809,56 eur od 12.10.1997 do zaplatenia podaná proti žalovanej ako vecne nelegitimovanému subjektu. K tvrdeniam žalobcu, že ním predložený znalecký posudok spochybnil správnosť tvrdenia žalovanej o predĺžení dedičstva, a tým pádom aj o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie v spore, súd prvej inštancie uviedol, že znalecký posudok nemôže nahradiť právoplatné rozhodnutie o dedičstve po nebohom manželovi žalovanej, ktoré nemôže byť spochybnené, popreté ani vyvrátené žiadnym znaleckým posudkom, jedine neskorším právoplatným súdnym rozhodnutím vydaným po uplatnení riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, čo sa v danom prípade nestalo. Rovnako za irelevantné vyhodnotil tvrdenie žalobcu, že ak otázku pasívnej vecnej legitímácie považoval za právne bezvýznamnú súd prvej inštancie v konaní do vydania rozsudku, ktorý bol zrušený odvolacím súdom, a ak tento záver žiadnym spôsobom nespochybnil odvolací súd, nemôže sa už súd prvej inštancie zaoberať otázkou pasívnej vecnej legitímácie. To, že odvolací súd neoznačil pasívnu vecnú legitímáciu za spornú, totiž neznamená, že zaujal k tejto otázke záväzný právny názor; odvolací súd nezaujal k tejto otázke žiadny právny názor, neodstránil spornosť v otázke pasívnej vecnej legitímácie.

4. Po ustálení pasívnej vecnej legitímácie žalovanej čo do nároku na zaplatenie sumy 5.076,33 eur sa v ďalšom súd prvej inštancie zaoberal otázkou, čo bolo predmetom diela, ako najpodstatnejšou otázkou pre rozhodnutie v danej veci, pretože žalobca ako zhotoviteľ diela zodpovedá len za vady diela. Pri objasňovaní toho, kto vykonal oplechovanie strešného okna, resp. kto mal povinnosť túto prácu vykonať, súd prvej inštancie zohľadnil tvrdenia žalobcu, že strešné okno (svetlík) osadila do strechy obchodná spoločnosť STAVREM spol. s r.o. v júli 1997 na žiadosť objednávateľa bez účasti žalobcu, a to do už hotovej strechy zhotovenej žalobcom podľa schválenej projektovej dokumentácie v čase od decembra 1996 do januára 1997. Uvedené tvrdenia žalobcu označil za korešpondujúce so zápsimi v stavebnom denníku a vyjadrením žalovanej na pojednávaní konanom dňa 13.12.2004, že „subdodávatelia boli na okná a svetlík, ale bolo to na požiadanie žalobcu, pretože on to nevedel zabezpečiť“. Okrem týchto tvrdení žalobcu a žalovanej za dôkaz toho, že osadenie svetlíka a klampiarske práce s tým spojené nevykonali žalobca, pretože neboli dielom podľa Zmluvy o dielo č. 40/0896 zo dňa 02.09.1996 uzavretej medzi žalobcom ako zhotoviteľom a nebohým manželom žalovanej ako objednávateľom, ale vykonala ich stavebná spoločnosť STAVREM spol. s r.o., boli najmä zápis zo skúšky tesnosti okna s názvom „Strešné svetlíkové okno“ vykonané v dňoch 06.07.1997 a 11.07.1997 (č. I. 84), v ktorého časti „rozhodnutie“ je výslovne uvedené, že práce spojené so skúšaním a úpravami bude investor nárokovať u obchodnej spoločnosti STAVREM spol. s r.o. O skutočnosti, že v prípade osadenia strešného okna (svetlíka) a klampiarskych prác s tým spojených žalovaná uznáva zmluvný vzťah založený zmluvou o dielo (odlišnou od Zmluvy o dielo č. 40/0896 zo dňa 02.09.1996) medzi ňou, resp. jej právnym predchodcom (nebohým manželom) ako objednávateľom a obchodnou spoločnosťou STAVREM spol. s r. o. ako zhotoviteľom, svedčí Čestné prehlásenie B. K. zo dňa 28.01.2005 (č. I. 119), v ktorom explicitne prehlasuje, že: „...od ukončenia stavby som bol minimálne 2 x požadovaný p. M. M. na odstránenie zatekania strechy.“ Skutočnosť, že strešné okno (svetlík) nie je dielom podľa Zmluvy o dielo č. 40/0896 zo dňa 02.09.1996 vyplýva aj z bodu 2.3 vety prvej Zmluvy o dielo č. 40/0896 zo dňa 02.09.1996, v ktorom je definované dielo podľa tejto zmluvy ako práce vykonané na základe schválenej projektovej dokumentácie. Súčasne je zo Znaleckého posudku č. 7/2013 zo dňa 15.12.2013 vypracovaného V. T. B. Ž., O., zrejme, že súčasná podoba strechy nezodpovedá schválenej projektovej dokumentácii. Z pripojeného stavebného denníka je pritom zrejme, že strecha podľa schválenej projektovej dokumentácie bola žalobcom zrealizovaná na prelome rokov 1996 a 1997, a táto podoba strechy nebola nikdy spochybnená. Súčasná podoba strechy vrátane strešného okna (svetlíku) nie je výsledkom činnosti žalobcu, ale výsledkom činnosti obchodnej spoločnosti STAVREM spol. s r. o., s ktorým ako zhotoviteľom, uzavrel nebohý manžel žalovanej ako objednávateľ zmluvu o dielo, ktorej predmetom bolo zhotovenie strešného okna (svetlíka) vrátane klampiarskych prác s tým súvisiacich. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca ako zhotoviteľ postupoval pri vykonávaní diela samostatne podľa schválenej projektovej dokumentácie, a práve jeho nesúhlas s osadením strešného okna (svetlíka) vrátane klampiarskych prác s tým spojených do už

vyhotovenej strechy, je plne v súlade s právnou normou vymedzenou v citovanom ustanovení § 537 ods. 3 Obchodného zákonníka v znení účinnom v rozhodnom čase. Naviac žalobca sa výslovne nezaviazal zhotoviť strešné okno (svetlík) vrátane klampiarskych prác s tým spojených práve z dôvodu, že jeho zhotovenie nebolo súčasťou schválenej projektovej dokumentácie (objednávateľom požadované zásahy už do zhotovenej strechy - osadenie svetlíka vrátane klampiarskych prác s tým spojených, žalobca odmietol vykonať a na osadení svetlíka ani klampiarskych prácach s tým spojených sa ďalej nepodieľal žiadnym spôsobom, čo potvrdila aj žalovaná na pojednávaní dňa 13.12.2004 a v záverečnej reči na pojednávaní dňa 13.06.2024). V tejto súvislosti tiež poukázal na to, že žalovaná si odporovala, keď vo vyjadrení k odvolaniu aj pri výsluchu uvádzala, že zatekanie strechy nie je spôsobené svetlíkovým oknom a jeho osadením, ale nekvalitnými klampiarskymi prácami vykonávanými žalobcom pri nesprávnom vypsávaní strechy, následkom ktorých zateká zo strechy pri atike obývačky podkrovného bytu, naproti tomu však v odvolacej duplike poukázala na závery v konaní predložených znaleckých posudkov, podľa ktorých je zatekanie strechy spôsobené neodborne realizovanými detailmi oplechovania osadenia strešného okna. Skutočnosť, že zatekanie je spôsobené osadením svetlíkového okna vyplynula zo záverov oboch znaleckých posudkov vypracovaných v tomto spore, a to zo znaleckého posudku č. 1/2006 zo dňa 11.01.2006, vypracovaného O.. T.. B. J., V., znalcom z odboru stavebníctvo, odvetvie: pozemné stavby, stavebná fyzika, odhad hodnoty nehnuteľností, poruchy stavieb (č. l. 174 - 227), z ktorého záverov vyplýva, že nejde o vadu materiálu, plechu alebo omietky, ale o neodborne realizované detaily oplechovania, vada vznikla vplyvom zlej kvality klampiarskych prác, oplechovanie strešného okna a atiky pri okne bolo realizované neodborne, nebolo dostatočne vysoko vytiahnuté na murivo, nedoliehalo k murivu, nebolo osadené pod omietku, styk strešného okna a atiky bolo potrebné riešiť ako jeden detail, čím by sa vylúčili vzniknuté nedostatky, zatekanie pri strešnom okne a pri atike je od jeho realizácie a odovzdania v roku 1997 až do dnešných čias pôvodnou vadou zapríčinenou neodbornou realizáciou klampiarskych prác na streche (znalec na pojednávaní dňa 20.09.2007 uviedol, že zatekanie súvisí so zaplechovaním atiky a strešného okna); a zo znaleckého posudku č. 7/2013 zo dňa 15.12.2013, vypracovaného V.. T.. B. Ž., O., znalcom z odboru stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby, stavebná fyzika, poruchy stavieb (č. l. 623 - 687 spisu), vyplýva, že zatekanie vody do interiéru podkrovného bytu na W. Č.. X Z. K. je zapríčinené iba zatekaním dažďovej vody detailmi klampiarskych stavebných prác súvisiacich s osadením strešného svetlíka, že vada zo zatekania strechy pri atike obývačky vznikla v dôsledku vadne uskutočnených klampiarskych prác súvisiacich s osadením strešného svetlíka (nedodržané ustanovenia STN 73 3610), a že podmienky pre penetráciu vody detailmi osadenia strešného svetlíka sú stále aktuálne. Znalec V.. T.. B. Ž., O.. sa po preštudovaní záverov znaleckého posudku č. 1/2006 zo dňa 11.01.2006, vypracovaného znalcom O.. T.. B. J., V., s týmito v zásade stotožnil. Tvrdenie žalovanej, že zatekanie nie je spôsobené osadením svetlíkového okna tak vyhodnotil za v rozpore s týmito závermi oboch znaleckých posudkov. Navyše, žalovaná v písomnom podaní doručenom súdu dňa 14.03.2014 súhlasila so závermi znaleckého posudku č. 7/2013 vypracovaného V.. T.. B. Ž., O..

5. Ako nedôvodnú vyhodnotil aj obranu žalovanej prvýkrát uplatnenú až vo vyjadrení zo dňa 17.1.2024 (č. l. 1074-1084) a zopakovanú na pojednávaní konanom dňa 13.06.2024, spočívajúcu v tvrdení, že zmluva o dielo bola uzavretá nebohým manželom žalovanej v rozpore s § 145 ods. 1 OZ z dôvodu absencie súhlasu žalovanej s jej uzavretím, konštatujúc, že v zmysle § 145 ods. 1 OZ žalovaná nemusela dávať predmetný súhlas, lebo ako sama uviedla, nehnuteľnosť „Podkrovný byt č. X, W. X, K.“, ktorý bol miestom výkonu stavebných prác, nepatril počas zmluvy o dielo ani počas realizácie stavebných prác do BSM nebohého manžela (objednávateľa) a žalovanej, nakoľko tento bol vo vlastníctve tretej osoby (Hlavného mesta SR Bratislavy), a do podielového spoluvlastníctva žalovanej prešiel až v roku 1998. Dodal, že už len zo samotnej skutočnosti, že v rámci mimosúdnych rokovaní bola žalovaná ochotná zaplatiť žalobcovi istinu, ale nie príslušenstvo, možno vyvodiť uznanie nároku žalobcu na istinu (č. l. 1060).

6. Pre vyriešenie otázky, či po prevzatí diela žalovaná uplatnila u žalobcu nárok z vady diela (odstrániť zatekanie strechy pri atike obývačky), a ak áno, kedy a aký vo vzťahu k tvrdeniu žalovanej, že pri prevzatí diela dňa 04.09.1997 spísala reklamované zistené vady a v rámci bodu 8. bola okrem iných definovaná aj vada odstrániť zatekanie strechy pri atike obývačky, a v rámci toho istého dokumentu bol uvedený aj zvolený nárok z týchto reklamovaných vád, a to oprava v termíne do 10.09.1997, a že zároveň bolo v tomto dokumente dohodnuté, že do dňa odstránenia nedostatkov si žalovaná ako investor ponechá, resp. zadrží 10 % z ceny diela, uviedol, že z listinného dôkazu založeného na č. l. 16 súdneho spisu vyplýva, že žalovaná vytkla pod bodom 8. sporný nedostatok odstrániť zatekanie

strechy pri atike obývačky nie dňa 04.09.1997 (pri prevzatí diela, resp. po prevzatí diela), ale dňa 03.09.1997 (pred prevzatím diela) a po 10.09.1997 (dokedy mal žalobca nedostatky odstrániť) si žalovaná neuplatnila u žalobcu žiadne vady. Skutočnosť, že žalovaná ako objednávateľ si u žalobcu neuplatnila nároky vyplývajúce jej pri odovzdaní diela z väd stanoveným spôsobom vyplynula podľa prvoinštančného súdu aj z jej vyjadrenia k odvolaniu, t. j. že vady nereklamovala po pretmelení u žalobcu ako nekompetentnej právnickej osoby, lebo ich mala uplatniť u obchodnej spoločnosti STAVREM spol. s r.o. Nakoľko však osadenie strešného svetlíka a klampiarske práce s tým súvisiace nevyhodnotil ako dielo podľa Zmluvy o dielo č. 40/0896 zo dňa 02-09-1996, označil za bezpredmetné skúmať, či žalovaná vady diela u žalobcu uplatnila včas, keďže ju mala uplatniť u spoločnosti STAVREM spol. s r.o. Z uvedeného dôvodu nebola žalovaná ani oprávnená zadržať 10 % z ceny diela (dofakturácie) na základe čl. 6.3. bod 6. a čl. 6.5. veta druhá zmluvy o dielo č. 40/0896 zo dňa 02.09.1996, a preto súd prvej inštancie vyhovel žalobe v časti nároku na zaplatenie sumy 5.076,33 eur.

7. Zamietnutie žaloby v časti požadovaného úroku z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy 5.076,33 eur od 12.10.1997 do zaplatenia odôvodnil tým, že žalobca si prihlásil do dedičského konania po nebohom manželovi žalovanej pohľadávku titulom nedoplatku ceny diela bez príslušenstva, čo vyplynulo z Osvedčenia o dedičstve č. I. D 396/97-34, Dnot 115/97 zo dňa 02.09.1998, právoplatného dňa 17.09.1998. Ako dôvodnú neuznal argumentáciu žalobcu, že úrok z omeškania si nemohol prihlásiť do dedičského konania, nakoľko vznikol po smrti poručiťela. Manžel žalovanej zomrel dňa 22.06.1997, po ktorom dni začalo konanie o dedičstve, ktoré bolo právoplatne skončené 17.09.1998. Keďže žalobca si uplatnil úroky z omeškania od 12.10.1997 do zaplatenia, mohol si ich vzhľadom na okamih právoplatného skončenia dedičského konania prihlásiť do dedičského konania. Okrem toho bol toho názoru, že žalobca nepreukázal prvý deň omeškania s plnením dlhu, lebo v zmysle bodu 6.4. Zmluvy o dielo č. 40/0896 zo dňa 02.09.1996 nepreukázal deň prevzatia faktúry objednávateľom. Žalovaná preto úspešne namietla tvrdenie žalobcu o dni 12.10.1997 ako o prvom dni omeškania s plnením dlhu. Prvoinštančný súd zohľadnil tiež to, že v rámci snahy žalobcu o mimosúdne urovnanie sporu bol ochotný upustiť od úroku z omeškania, resp. časti úroku z omeškania. O nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 3 CSP v spojení s § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania. Vychádzal z úspechu žalobcu v časti o zaplatenie sumy 5.076,33 eur a úspechu žalovanej v zamietajúcej časti o zaplatenie sumy 3.809,56 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,05% denne zo sumy 3.809,56 eur od 12.10.1997 do zaplatenia a v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy 5.076,33 eur od 12.10.1997 do zaplatenia. Úspech žalovanej konštatoval aj v časti o zaplatenie sumy 1.638,42 eur (49.358,90 Sk), v ktorej súd konanie zastavil a o nároku na náhradu trov konania v zastavenej časti rozhodol tak, že žalobca je povinný zaplatiť sumu 10.401,- Sk ako náhradu trov v zastavenej časti konania žalovanej, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia k rukám právnej zástupkyne žalovanej, pretože zastavenie konania v tejto časti procesne zaviniť žalobca vzatím žaloby v tejto časti späť. Tento úspech žalovanej (5.447,98 eur /3.809,56 eur + 1.638,42 eur/ + príslušenstvo) označil súčasne za neúspech žalobcu. Nakoľko mali obe strany v konaní pred súdom prvej inštancie i v odvolacom konaní úspech takmer rovnako čiastočný (úspech žalobcu čo do sumy 5.076,33 eur a úspech žalovanej čo do sumy 5.447,98 eur + príslušenstvo), označil za právne bezvýznamné, aby si vzájomne nahradili rovnaké trovy prvoinštančného a odvolacieho konania. Záverom dodal, že poukazovanie strán sporu na rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré nie sú judikátmi (t. j. neboli ako rozhodnutia zásadného významu publikované v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR), je bez zásadnejšieho právneho významu.

8. Proti uvedenému rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobca i žalovaná.

9. Žalobca namietajúc existenciu odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti zmeniť tak, že súd žalobe aj v tejto časti vyhovie. Prvoinštančnému súdu konkrétne vytkol, že nerešpektoval kompetencie a rozhodnutie odvolacieho súdu, nesprávne skutkovo vyhodnotil otázku predĺženia dedičstva a otázku úroku z omeškania a svojím postupom súčasne založil porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces. Uviedol, že z ust. § 391 ods. 2 CSP a judikatúry (napr. rozhodnutie Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/44/2020) je zrejmá podstata existujúcej zákonnej úpravy v otázke viazanosti súdov nižšej inštancie právnym názorom odvolacieho súdu. Odvolacie súdy komplexne posudzujú prejednávajúcu vec a na základe uvedeného prijímajú a vyjadrujú právny názor rozhodujúci pre ďalšie konanie, ktorý sa prejavuje v identifikácii skutočností rozhodujúcich pre prejednávajúci spor a ich posúdení odvolacím súdom. V prípade, ak by takýto postup nebol súdom prvej inštancie rešpektovaný, uvedené by umožnilo

súdom nižšej inštalácie prijímať vždy rovnaké rozhodnutia ignorovaním identifikácie právne rozhodnej otázky. Z uvedeného dôvodu označil za nevyhnutné vykladať právny názor odvolacieho súdu komplexne a to tak, že jeho právne posúdenie znamená identifikáciu pre vec významných skutočností a ich právne posúdenie. V danej veci bola argumentácia žalovanej o absencii pasívnej vecnej legitímácie z dôvodu existencie rozhodnutia o dedičstve a s tým súvisiaceho predĺženia dedičstva prezentovaná už v prvom konaní pred súdom prvej inštalácie (napr. vyjadrenie zo dňa 10.02.2012 a 14.09.2012), a to vrátane existujúceho ohodnotenia dedičstva v rámci uznesenia o dedičstve a argumentácie o veci rozhodnutej. Uvedená argumentácia známa viac ako 10 rokov bola v minulosti vyhodnocovaná tak súdom prvého stupňa, ako aj odvolacím súdom a nebola považovaná za podstatnú pre rozhodnutie vo veci. Uvedené je o to významnejšie vo vzťahu k prekážke *res iudicata*, ktorá by mala za následok zastavenie konania. Napriek tomu, že žalovaná na uvedené upozorňuje viac ako 10 rokov, súdy vo veci konali, z čoho je zrejmé, že prekážku *res iudicata* nepovažovali za dôvodnú, čo nespochybnil ani odvolací súd. Zároveň odvolací súd presne definoval otázky, ktorým sa má súd prvej inštalácie venovať a otázka hodnoty dedičstva, jeho predĺženia, absencie pasívnej vecnej legitímácie žalovanej z uvedeného dôvodu a pod., medzi také otázky nebola odvolacím súdom zaradená a súd prvej inštalácie je povinný pridržiavať sa pokynov a právneho názoru prezentovaného odvolacím súdom a podľa žalobcu nie je možné, aby sa súd prvej inštalácie opätovne v plnom rozsahu venoval všetkej argumentácii prezentovanej sporovými stranami. Uvedené platí o to viac pri spore začatom v roku 1999 so značne obsiahlou argumentáciou sporových strán. S prihliadnutím na uvedené žalobca vyslovil názor, že akékoľvek otázky súvisiace s postavením žalovanej ako dedičky sú v súčasnom štádiu riešenia súdneho sporu bezvýznamné a súd prvej inštalácie sa tejto otázke už venovať nemal. Opačný postup realizovaný prvoinštančným súdom označil za nezákonný, založený na nesprávnom právnom posúdení veci a znemožňujúci žalobcovi uskutočňovať jemu prináležiace procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Zároveň sa jedná aj o inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

10. S odkazom na ust. § 470 OZ, rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/146/2015, R 58/1965, R 46/1963 bol žalobca súčasne toho názoru, že súd prvej inštalácie v otázke pasívnej vecnej legitímácie dospel aj k nesprávnomu právnomu záveru. Namietal tiež, že v odôvodnení rozhodnutia nie je nikde definovaný právny dôvod, pre ktorý súd prvej inštalácie považoval žalovanú v časti istiny 3.809,56 eur s príslušenstvom za pasívne vecne nelegitímovanú. Uvedené nie je jasne definované a možno to len dedukovať z priebehu súdneho sporu a iných častí odôvodnenia napadnutého rozsudku. Rovnako prvoinštančný súd nedefinoval právny predpis na základe ktorého označil osvedčenie o dedičstve vo vzťahu k žalobcovi za právoplatný úkon súdu, ktorý môže byť menený len iným súdnym rozhodnutím. Tento názor prvoinštančný súd žiadnym spôsobom neodôvodnil a nereagoval na argumentáciu žalobcu. Z právnej úpravy a rozhodnutí, na ktoré žalobca v tejto súvislosti odkazoval, je pritom zrejmé, že názor prvoinštančného súdu neobstojí. Predmetná otázka bola navyše riešená už v prvom konaní pred súdom prvej inštalácie, keď žalobca odmietol svoje postavenie účastníka dedičského konania vo vzťahu k určeniu hodnoty dedičstva, dlhov, pohľadávok, predĺženia a pod. (žalobca zo zákona nie je a nebol účastníkom dedičského konania) a zaujal právny názor, že otázka hodnoty dedičstva môže byť posudzovaná ako samostatná otázka súdom v súdnom konaní v rámci uplatňovania pohľadávky veriteľom. Uvedený právny názor súd prvej inštalácie akceptoval, keď nariadil znalecké ocenenie jednej položky z aktíva dedičstva (uznesenie zo dňa 03.09.2012, sp. zn. 22C/53/1999, ktorým poveril znalca vypracovať znalecký posudok a oceniť všeobecnú - trhovú hodnotu členského podielu družstevného bytu č. XXX na K. F. Č. XX Z. K. ku dňu smrti poručiteľa). Napriek žalovanou použitým opravným prostriedkom došlo k vypracovaniu znaleckého posudku znalcom *Appraisal services s.r.p.*, ktorý určil požadovanú hodnotu vo výške 40.200 eur. S prihliadnutím na uvedené a výšku v spore uplatňovaného nároku, sa akákoľvek argumentácia súvisiaca s dedením u žalovanej ukázala ako plne nedôvodná. Hodnota dedičstva totiž plne postačovala na úhradu pohľadávky, čo žalovaná doposiaľ nevyvrátila. Názory prezentované prvoinštančným súdom na argumentáciu žalobcu nereagovali a neobsahovali špecifikáciu žiadneho právneho predpisu, ktorý by potvrdzoval názor súdu prvej inštalácie. Z argumentácie prvoinštančného súdu sa javí snaha prezentovať osvedčenie o dedičstve ako právoplatné rozhodnutie vo vzťahu k žalobcovi, t. j. vec *res iudicata*, avšak táto bola v minulosti už posudzovaná prvoinštančným aj odvolacím súdom a naplnenie tejto procesnej podmienky nebolo identifikované. Prvoinštančnému súdu preto v súvislosti s otázkou pasívnej vecnej legitímácie vytkol nesprávne skutkové a právne závery.

11. Vo vzťahu k príslušenstvu pohľadávky žalobca uviedol, že nie je mu v tejto časti zrejmé odôvodnenie rozsudku a jeho význam. Predovšetkým žalobca namietal, že súd prvej inštalácie nijako nereagoval na

skutočnosť, že takáto argumentácia žalovanej ohľadom úrokov z omeškania nebola prezentovaná počas celej doby trvania súdneho sporu, ale až v súčasnosti, a preto na ňu nemal konajúci súd prihliadať. Zohľadniť ju nemal rovnako aj s prihliadnutím na právne posúdenie realizované odvolacím súdom. Absencia takejto argumentácie v riadnom priebehu súdneho sporu obmedzila aj žalobcu v produkcii obrany. Žalobca nepochopil význam argumentácie, podľa ktorej v rámci snahy o mimosúdne urovanie veci bol ochotný upustiť od úrokov z omeškania a ich častí. Postupy realizované v rámci snahy o mimosúdne urovanie veci označil pre súdny spor za bezvýznamné. Argumentácia prvoinštančného súdu prehliada aj právnu povahu úroku z omeškania ako príslušenstva pohľadávky. Pre podstatu sporu označil za dôležité, že faktúra a jej doručenie boli žalovanej zrejme a jedná sa o skutočnosti, ktoré boli potvrdené aj v súdnom konaní. Zároveň nejasnosť v prvom dni omeškania nie je dôvodom pre odmietnutie úroku z omeškania ako celku. Ak by aj takáto nejasnosť existovala, je vo všeobecnosti akceptovaný ako prvý deň omeškania okamih podania žaloby, resp. oboznámenia sa s jej obsahom. Prvoinštančný súd tiež prehliadol rozhodujúcu skutočnosť, a to že pre otázky dedenia nie je rozhodujúci okamih uzavretia dedičského konania, ale úmrtia poručiťa. Uvedené je rozhodujúce aj pre posúdenie osoby zodpovednej za omeškание s úhradou dlhu. K úmrtiu poručiťa došlo dňa 22.06.1997 a úrok z omeškania je uplatňovaný za obdobie od 10.12.1997, jedná sa preto o záväzok žalovanej, ktorá sa dostala do omeškania s úhradou pohľadávky, ktorej je úrok z omeškania príslušenstvom. Aj v tejto otázke dospel súd prvej inštancie k nesprávnym skutkovým a právnym záverom.

12. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces žalobca zhlíadal v tom, že súd prvej inštancie jasným a určitým spôsobom nezadefinoval dôvod, pre ktorý čiastočne absentuje pasívna vecná legitímácia, žiadnym spôsobom nereagoval na argumentáciu žalobcu o povahe osvedčenia o dedičstve a možnosti určenia hodnoty dedičstva odlišne od toho osvedčenia, neuvedení žiadneho právneho predpisu na podporu jeho záverov o povahe osvedčenia o dedičstve ako právoplatného rozhodnutia aj vo vzťahu k žalobcovi, ktoré nie je možné spochybniť ináč, ako iným súdnym rozhodnutím, neurčitom odmietnutí aplikácie označených a citovaných súdnych rozhodnutí ako právne bezvýznamných z dôvodu, že sa nejedná o rozhodnutia publikované v Zbierke stanovísk NS SR, a to aj pri zohľadnení nepravdivosti tohto tvrdenia a napokon odôvodnením rozhodnutia postupom žalobcu v rámci mimosúdneho konania. Napadnuté rozhodnutie preto považoval aj za arbitrárne a v rozpore s požiadavkami súdnej praxe. Záverom vyslovil názor, že konanie pred súdom prvej inštancie malo osobitný priebeh, neobvyklé dokazovanie, voľné hodnotenie dôkazov atď., to všetko pri popretí rovnosti účastníkov konania. Prvoinštančný súd podľa neho masívne porušil jeho práva odňatím možnosti konať pred súdom, nesprávne právne posúdil vec, neaplikoval správne hmotnoprávne predpisy, čo malo za následok vadné vedenie dokazovania a nekompletne a nezrozumiteľne odôvodnil svoje závery.

13. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu označila žalobcom podané odvolanie za nedôvodné. Žalobca si podľa nej nesprávne vykladá tú skutočnosť, že odvolací súd nedal explicitne pokyn na skúmanie pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v ďalšom konaní tak, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie a skúmal pasívnu vecnú legitímáciu nad rámec jeho kompetencie, nakoľko ho na to odvolací súd v tomto smere vyslovene nezaviazal. Zdôraznila, že legitímáciu subjektov súd skúma počas celého konania a neplatí, že pokiaľ by sa ňou nezaoberal v prvom prvostupňovom konaní, resp. odvolací súd v odvolacom konaní, nemôže byť predmetom rozhodovania aj v druhom druhostupňovom konaní. Podporne v tejto súvislosti poukázala na rozsudok NS SR zo dňa 29.06.2010, sp. zn. 2Cdo/205/2009, v zmysle ktorého je skúmanie vecnej legitímácie imanentnou súčasťou každého konania a súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, ak ju žiaden z účastníkov konania nenamieta; to, že sa súd výslovne nevysloví k vecnej legitímácii neznamená, že sa ňou v konaní nezaobera. Rovnako za nesprávny označila aj odkaz žalobcu na § 391 CSP, keď žalobcova argumentácia by bola správna, len ak by odvolací súd zaviazal súd prvej inštancie na neskúmanie pasívnej vecnej legitímácie žalovanej, resp. ak by vyslovil, že pasívna vecná legitímácia je na jej strane daná a prvoinštančný súd by to nerešpektoval. Za irelevantný označila aj odkaz žalobcu na rozhodnutie Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/44/2020, ktoré nesvedčí v prospech jeho argumentácie. Pokiaľ v danom prípade odvolací súd v tomto smere nedal žiadne inštrukcie ohľadom skúmania pasívnej vecnej legitímácie žalovanej, nemožno to v žiadnom prípade vykladať tak, že by skúmanie legitímácie automaticky vylúčil. Pokiaľ žalobca tiež namietal, že prvoinštančný súd v rozhodnutí nedefinoval právny dôvod, pre ktorý považoval žalovanú v časti 3.809,56 eur s príslušenstvom za pasívne vecne nelegitimovanú, ani táto odvolacia argumentácia neobstojí, nakoľko v ods. 48. a 49. odôvodnenia súd prvej inštancie jasne zdôvodnil, prečo žalovanú v uvedenej časti nepovažuje za pasívne vecne legitimovanú. Správne prvoinštančný súd tiež poukázal na to, že žalovaná sa ako dedička v dôsledku dedenia nemôže dostať do horšej majetkovej

situácie, a preto platí, že zodpovedá za porúčiteľove dlhy len do výšky ceny nadobudnutého dedičstva v zmysle § 470 ods. 1 OZ, ako aj to, že dedičstvo, pri ktorom pasíva prevyšujú aktíva, je predĺženým dedičstvom, ako tomu bolo v danom prípade, čo vyplýva z predloženého osvedčenia o dedičstve. Záver o predĺžení dedičstva vyslovený v právoplatnom osvedčení o dedičstve nemôže byť podľa žalovanej spochybnený, popretý a ani vyvrátený žiadnym znaleckým posudkom, jedine neskorším právoplatným súdnym rozhodnutím vydaným po uplatnení riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, čo sa v danom prípade nestalo. Zdôraznila, že osvedčenie o dedičstve má charakter verejnej listiny, a preto sa jeho obsah považuje za pravdivý, pokiaľ sa nepreukáže opak. Opak však môže preukázať osoba, ktorá má na určení tejto právnej skutočnosti právny záujem, čo v danom prípade dávalo žalobcovi možnosť podať žalobu na určenie právnej skutočnosti podľa vtedy príslušných právnych predpisov. Žalobca navyše mal postavenie veriteľa porúčiteľa na základe prihlásenej pohľadávky v dedičskom konaní, čo vyplývalo priamo z osvedčenia o dedičstve. Nestotožnila sa ani s odvolacou námietkou nemožnosti skúmať dôvodnosť úrokov z omeškania, nakoľko túto argumentáciu žalovaná použila pred ukončením dokazovania v právnej veci ako prostriedok procesnej obrany použitý včas. Za podstatné v súvislosti s otázkou príslušenstva označila konštatovanie prvoinštančného súdu, že žalobca nepreukázal prvý deň omeškania. Nestotožnila sa ani s názorom žalobcu, že v takomto prípade, by sa ako prvý deň omeškania mal akceptovať okamih podania žaloby, nakoľko pokiaľ je prítomná pochybnosť o prevzatí faktúr, nie je možné vôbec hovoriť o tom, že by k začiatku omeškania prišlo. Navyac žalobca si úrok z omeškania uplatnil v rozpore so zákonom, ktorý neumožňuje, aby bol úrok z omeškania počítaný z inej sumy, ako dlžnej sumy, a nie z celkovej sumy diela, ako ich počíta žalobca, čo vychádza z neplatného dojednania v bode 6.6. zmluvy o dielo. Navyac z osvedčenia o dedičstve nevyplýva, že by si žalobca prihlásil do dedičského konania svoju pohľadávku voči nebohému manželovi aj s príslušenstvom, ako správne uviedol prvoinštančný súd.

14. Žalobca v odvolacej replike uviedol, že plne zotrváva na argumentácii o komplexnom posudzovaní prejednávanej veci odvolacím súdom. Právny názor žalovanej v tomto smere nemá oporu v príslušnej právnej úprave a nezohľadňuje pravidlá procesnej logiky, keď negatívne definovanie všetkých skutočností, ktoré súd nemá riešiť, nie je prakticky možné a pri súdnom spore trvajúcim od roku 1999 sa vždy dá identifikovať skutočnosť, aj v úplnosti bezvýznamná, ktorú odvolací súd nezakáže posúdiť. Oporu v právnej úprave a judikatúre nemá ani argumentácia žalovanej vo vzťahu k otázke pasívnej vecnej legitímácie. Žalovaná v súvislosti s možnosťami žalobcu prehliada nemožnosť podať určovaciu žalobu v prípade možnosti podať žalobu na plnenie, ktorú žalobca využil. Nepravdivá a nesprávna informácia o hodnote aktív dedičstva pritom nebola žalovanou spochybnená žiadnym spôsobom počas celej doby súdneho sporu. V súdnom konaní bola preukázaná nepravdivosť osvedčenia o dedičstve, t. j. bola preukázaná skutočnosť, ktorej sa domáha samotná žalovaná. Vo vzťahu k argumentácii žalovanej týkajúcej sa úroku z omeškania žalobca poukázal na to, že žalovaná už vo vzťahu k žalobcovi konala a v rámci súdneho konania sa aj opakovane vyjadrovala. Konanie žalovanej dokumentuje jednoduchú skutočnosť, že jej argumentácia nemá oporu v skutkovom stave a príslušnej právnej úprave a je len špekulatívnu a účelovou obranou pred uplatňovaním riadne dohodnutého zákonného nároku. Z vyjadrení žalovanej na pojednávaní konanom dňa 13.12.2004 vyplýva, že v roku 2004 žalovaná voči rozhodnej faktúre uviedla iba jedinú námietku, a to voči výške záloh a nemala žiadne iné námietky, tie sa objavili až po uplynutí 20 rokov sporu. Navyac voči predmetnej faktúre žalovaná realizovala úkon započítania (ktorý nemal oporu v skutkovom a právnom stave), na čo žalobca upozornil už v podanej žalobe, rozhodnú faktúru čiastočne plnila a podaním zo dňa 12.12.2004 si žalovaná uplatnila ako vzájomný návrh sankciu vypočítanú rovnakým spôsobom ako v súčasnosti popiera u žalobcu, a je preto zrejmé, že uvedené dojednanie považovala za platné a neplatnosť uvedeného dojednania nebola žalovanou doposiaľ odôvodnená žiadnym spôsobom. Podľa žalobcu je zrejmé, že žalovaná počas celej doby nepovažovala rozhodnú faktúru za spornú v žiadnom rozsahu, jej obsahovú správnosť potvrdila a realizovala voči nej aj konkrétne úkony a úhradu. Vlastnými úkonmi akceptovala dojednanú sankciu a túto si uplatnila. Súčasná argumentácia je špekulatívnu obranou s cieľom vyhnúť sa povinnosti platiť úroky z omeškania v zmluvne dohodnutej výške.

15. Žalovaná v odvolacej duplike nad rámec už uvedeného k námietke žalobcu o nepodporení jej argumentácie ohľadom skúmania pasívnej vecnej legitímácie judikatúrou a právnou úpravou dodala, že v tejto súvislosti poukázala na samotné znenia a výklad § 391 CSP a rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/205/2009. K pasívnej vecnej legitímácii v nadväznosti na argumentáciu žalobcu o podaní žaloby na plnenie, ktorá má prednosť, poukázala na to, že žalobu na určenie právnej skutočnosti možno podať aj samostatne, pokiaľ žalobca preukáže naliehavý právny záujem na požadovanom určení, čo

žalobca nevyužil, a je preto dôvodné predpokladať, že nevie preukázať naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

16. Žalovaná odvolaním napadla výroky I. a III. prvoinštančného rozsudku, ktorý z odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP navrhla v napadnutej časti zmeniť tak, že súd žalobu aj v tejto časti zamietne. Nestotožnila sa s odôvodnením pasívnej vecnej legitímácie žalovanej, v časti, v ktorej súd žalobe vyhovel. Zdôraznila, že zmluva o dielo bola uzatvorená nebohým manželom žalovanej v rozpore s § 145 ods. 1 OZ, pretože žalovaná nedala na jej uzavretie súhlas a ani nebola jej zmluvnou stranou na strane objednávateľa popri svojom nebohom manželovi. Pokiaľ súd prvej inštancie nepovažoval takýto súhlas za potrebný, mal sa vysporiadať s tým, že byt nepatrí do BSM žalovanej a jej manžela, ale bol vo vlastníctve Hlavného mesta SR - Bratislavy. S týmto sa však súd prvej inštancie vôbec nezaoberal, napriek tomu, že z ust. § 147 ods. 1 OZ vyplýva, že akýkoľvek záväzok nebohého manžela žalovanej počas trvania BSM nie je záväzkom patriacim do BSM, ale môže byť uspokojený iba z majetku patriaceho do BSM žalovaného a jej manžela. Ďalej z ust. § 470 ods. 1 OZ vyplýva, že dedič zodpovedá za dlhy poručiťľa do výšky ceny nadobudnutého dedičstva. Podľa osvedčenia o dedičstve po nebohom manželovi žalovanej do dedičského konania bola prihlásená pohľadávka žalobcu vo výške 328.251,50 Sk (bez príslušenstva), ktorá bola vyporiadaná tak, že v časti 1 pripadla žalovanej v rámci vyporiadania BSM a v časti 1 pripadla do dedičského konania po poručiťľovi s tým, že dohodou dedičov bola jediným dedičom žalovaná, ktorá prevzala dedičstvo po svojom nebohom manželovi tak, že celkové pasíva predstavovali sumu 1.021.269 Sk a celkové aktíva predstavovali sumu 118.337 Sk. Pasíva v celkovej sume 1.021.269 Sk prevzala žalovaná iba do výšky ceny nadobudnutého dedičstva, t. j. do sumy 118.337 Sk. V časti 1 aktuálne zažalovanej sumy titulom vyporiadania BSM tak mal byť podaný návrh na vykonanie exekúcie do 10 rokov odo dňa právoplatnosti osvedčenia o dedičstve, t. j. do 17.09.2008 a v časti 1 zažalovanej pohľadávky, ktorá v osvedčení o dedičstve je zahrnutá do pasív dedičstva, mohla žalovaná prebrať tento dlh maximálne do sumy vo výške 118.337 Sk. Žalovaná pritom argumentovala v konaní tým, že je sporné, akú pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy si prihlásil žalobca do dedičského konania po nebohom manželovi žalovanej, nakoľko ten dňa 02.09.1997 vystavil faktúru so splatnosťou 12.09.1997 najprv na meno žalovanej pod poradovým číslom 40/4/96 a následne bez toho, aby ju stornoval, tak dňa 02.10.1997 vystavil na meno v tom čase nebohého manžela žalovanej a na žalovanú faktúru s dátumom splatnosti dňa 12.10.1997 znejúcu rovnako na doplatok za celkovú cenu diela vo výške 328.251,50 Sk a na dôvažok pod tým istým poradovým číslom. Touto obranou sa však súd prvej inštancie vôbec nezaoberal a pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej odôvodnil iba tým, že na žalovanú prešlo dedičstvo po poručiťľovi vo výške priznanej sumy. Za nedostatočné až neprímerané označila žalovaná poukazovanie prvoinštančného súdu na ochotu žalovanej zaplatiť v rámci mimosúdnych rokovaní žalobcovi istinu. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v tejto časti preto označila za nesprávne a ohľadne 1 pohľadávky žalobcu voči žalovanej, ktorú prevzala na základe osvedčenia o dedičstve titulom dedenia po nebohom manželovi, mal prvoinštančný súd žalobu zamietnuť, pretože prekračuje sumu aktív dedičstva, pričom zodpovednosť žalovanej za prevzaté pasíva bola obmedzená sumou prevzatých aktív dedičstva (118.337 Sk), ktorá bola ešte pred podaním žaloby v celom rozsahu vyčerpaná na čiastočnú úhradu dlhov po jej nebohom manželovi. Prvoinštančný súd sa v odôvodnení rozsudku nezaoberal ani argumentáciou žalovanej o tom, že osvedčenie o dedičstve pôsobí ako exekučný titul voči žalovanej, a to vo vzťahu jednak k 1 prihlásenej pohľadávke žalobcu titulom vyporiadania BSM a 1 titulom dedenia, čo zakladá neodstrániteľnú prekážku konania v dôsledku porušenia zásady res iudicata. Rozhodnutie preto v tejto časti označila aj za nepreskúmateľné.

17. Žalovaná sa nestotožnila ani so skutkovými závermi týkajúcimi sa otázky predmetu diela, nakoľko z vykonaného dokazovania bolo podľa nej zrejmé, že vykonané dielo má pretrvávajúce vady spočívajúce v zlom vyhotovení klampiarskych prác a nie spôsobené dodaním strešného svetlíkového okna spoločnosťou STAVREM spol. s.r.o., na ktorú žalobca počas celého konania zhadzoval zodpovednosť za zatekanie strechy pri atike v obývačke. Vzhľadom k tomu, že do dnešného dňa neodstránil predmetné vady spísané v zápise zo dňa 03.09.1997, tak nemá nárok na cenu diela (548 ods. 1 OBZ), pretože dielo má pretrvávajúce vady (§ 560 OBZ). Napadnutý rozsudok však v tejto časti vychádzal najmä z tvrdení žalobcu a vypracovaných znaleckých posudkov, z ktorých však zle vyhodnotil skutkový stav v tom smere, že v znaleckom posudku č. 1/2006 vypracovanom znalcom O. T. B. J., V. dňa 11.01.2006 znalec jasne konštatoval, že oplechovanie strešného okna v napojení na murivo atiky je realizované v rozpore s odporúčaniami STN 73 3612, nie je dostatočne vyťahnuté oplechovanie a neprilieha k murivu a cez tieto škáry dochádza k vnikaniu vody do interiéru. Je pritom nepochybné, že oplechovanie strešného okna sa zaviazal vykonať žalobca (viď bod 2.1..8., bod 2.1.10. a bod 2.1.12. zmluvy). V závere znalca

sa konštatuje, že voda zateká v dôsledku vadne vyhotoveného diela, a že zatekanie strešného okna a pri atike je pretrvávajúce od roku 1997 do dnes, a že viackrát pretmelené netesnosti silikónovým tmelom neriešia podstatu zlého detailu oplechovania. Z uvedených dôvodov nie je podľa žalovanej možné akceptovať také odôvodnenie napadnutého rozsudku, že svetlíkové okno a všetky ostatné práce neboli realizované žalobcom, ale spoločnosťou STAVREM spol. s.r.o., ktorá mala zmluvný vzťah so žalovanou. Uvedená spoločnosť len dodala a osadila svetlíkové okno a všetky ostatné práce realizoval žalobca, preto je zodpovedný za vadu zatekania svetlíkového okna. Poukázala tiež na zápisnicu zo dňa 22.11.2004, v ktorej sa architekt T.. Z. vyjadril, že spoločnosť STAVREM spol. s.r.o. vyrobila, dodala a osadila strešné okno a žalobca zabezpečil upevnenie a okolie okna. Aj v znaleckom posudku T.. J. sa jasne konštatuje, že oplechovanie svetlíkového okna sa zaviazal vykonať žalobca, čím sa prvoinštančný súd nezaoberal. Rovnako k druhému znaleckému posudku znalca V.. T.. Ž. žalovaná považuje za nesprávne odôvodnenie určenia zodpovednosti žalobcu za vady diela na základe tohto znaleckého posudku, z ktorého je zrejmé, že vady diela - zatekanie vody do interiéru podkrovného bytu, boli spôsobené vadne uskutočneným dielom zo strany žalobcu - výstavbou podkrovného bytu, a to konkrétne detailmi klampiarskych stavebných prác súvisiacich s osadením strešného svetlíka, pri ktorých realizácii neboli dodržané príslušné normy STN. Z uvedeného znaleckého posudku vyplynulo, že vada zatekania strechy pri atike obývačky podkrovného bytu vznikla hneď od realizácie uvedených klampiarskych prác a nebola žalobcom odstránená v zmysle požiadaviek príslušných noriem STN a pretrváva dodnes. Znalec V.. T.. Ž. sa zhodol so závermi T.. J., že vada bola spôsobená neodborne realizovanými detailmi oplechovania a zlou kvalitou vykonaných klampiarskych prác. Žalovaná tak trvá na tom, že zatekanie strechy nie je spôsobené svetlíkovým oknom a jeho osadením, ale nekvalitnými klampiarskymi prácami vykonanými žalobcom pri nesprávnom vyspádaní strechy, následkom ktorých zateká zo strechy pri atike obývačky, naproti tomu v odvolacej duplike poukázala na závery v konaní predložených znaleckých posudkov. Zhrnula, že vykonaným dokazovaním bolo jasne preukázané, že žalobca bol osobou, ktorá nesie zodpovednosť za vady vykonaného diela a prvoinštančné závery sú tak v tomto smere nesprávne. Nesprávne právne posúdenie malo za následok nesprávne posúdenie oprávnenosti zadržania 10 % z ceny diela, v dôsledku čoho napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie priznal žalobcovi plnenie, na ktoré neexistuje právny titul a do dnešného dňa ani nenastala splatnosť žalovaného nároku. Za dôležité tiež označila, že zastupovať zhotoviteľa (žalobcu) vo veciach zmluvných a technických je oprávnený aj T.. O., ktorý bol preto oprávnený podpísať v mene žalobcu zápis z 03.09.1997, podpisom ktorého došlo k písomnej dohode o tom, že do odstránenia všetkých predmetných väd bude objednávateľom zadržaných 10 % z celkovej sumy diela.

18. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej zdôraznil, že žalovaná opätovne navrhuje rozhodnúť spôsobom, ako bolo rozhodnuté v minulosti, t. j. žalobu zamietnuť, čo bolo odvolacím súdom už raz vyhodnotené ako nesprávne. Z odvolania žalovanej je tiež zrejmé, že v úplnosti ignoruje otázky, ktoré boli v minulosti označené odvolacím súdom ako rozhodujúce, a na ktoré sa mal prvoinštančný súd zamerať. Opätovne v nadväznosti na jej argumentáciu zdôraznil, že počas celej doby súdneho konania žiaden z konajúcich súdov nezistil existenciu prekážky res iudicata. Uvedené je dané tým, že žalobca nebol účastníkom dedičského konania, a teda voči jeho osobe nemohli nastať účinky veci rozhodnutej. Rovnako napriek argumentácii žalovanej o predĺžení dedičstva odvolací súd považoval za podstatné pre konanie úplne odlišné otázky, a preto aj túto argumentáciu označil za právne bezvýznamnú. Zotrval na názore, že hodnota jedinej položky aktíva dedičstva (hodnota členského podielu družstevného bytu) plne postačovala na úhradu žalovanej pohľadávky. Navyac počas celej doby súdneho konania sa žalovaná a ani prvoinštančný súd nevysporiadali s argumentáciou žalobcu v tomto smere. Oporu v skutkovom stave nemá ani argumentácia žalovanej o absencii jej súhlasu s uzavretím zmluvy o dielo a vychádza tiež z nesprávneho právneho posúdenia, keď v súdnom spise sa nachádza množina listinných dôkazov, z ktorých je zrejmé, že žalovaná vystupovala ako stavebník nespochybňujúci svoje postavenie stavebníka na základe zmluvy so žalobcom (skutočnosť žalovanou nespochybnená a nesporná), žalovaná aj priamo na pojednávaní konanom dňa 13.06.2024 potvrdila, že ju manžel presvedčil o výstavbe, a že žalobca jej staval podkrovie. Ak by aj bola pravdivá argumentácia žalovanej o rozpore s § 145 ods. 1 OZ pre absenciu súhlasu, zdôraznil, že by sa jednalo o neplatnosť relatívnu v zmysle § 40a OZ a žalovaná sa relatívnej neplatnosti zmluvy o dielo nikdy nedovolala, a preto je nevyhnutné daný právny úkon posudzovať ako platný. Odvolaciu argumentáciu týkajúcu sa predmetu diela označil žalobca za zmätočnú a ignorujúcu závery odvolacieho súdu. Z jej argumentácie vyvodil, že žalovaná nie je ani po 25 rokoch trvania súdneho sporu schopná zdefinovať vadu diela vykonaného žalobcom. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že dielo bolo vykonané v plnom rozsahu v súlade so zmluvou a až následne do ukončeného diela urobila zásahy tretia osoba v úplnosti nezávislá od žalobcu.

Argumentácia žalovanej je v tomto smere totožná s prvým rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktoré bolo odvolacím súdom zrušené. Žalovaná nepredložila žiaden nový dôkazný prostriedok, ktorý by dokumentoval požiadavku odvolacieho súdu či, kedy a aký nárok si žalovaná uplatnila, a či bolo takto postupované po 10.09.1997. V tejto súvislosti len poukazyvala na záznam z 03.09.1997, ktorý bol známy počas celej doby konania a ani odvolací súd ho nepovažoval za dostačujúci. Závery súdu prvej inštancie, ktorý v tomto smere neprisvedčil obrane žalovanej, zodpovedajú konzistentnej argumentácii žalobcu a dôkazným prostriedkom, ktoré preukazujú, že svetlíkové okno v žiadnom rozsahu nebolo predmetom diela žalobcu. Opak žalovaná v konaní nepreukázala. Keďže sa nejednalo o dielo žalobcu, bolo právne bezvýznamné uplatňovanie akýchkoľvek nárokov zo strany žalovanej voči žalobcovi. Avšak z opatrnosti žalobca poukázal na skutočnosť, že žalovaná nepredložila ani žiaden dôkazný prostriedok preukazujúci uplatnenie akejkoľvek vady žalovanou voči žalobcovi po odovzdaní diela, resp. po odvolacím súdom presne určenom termíne (10.04.1997).

19. Žalovaná v odvolacej replike zotrvala na argumentácii, že osvedčenie o dedičstve pôsobí ako exekučný titul voči žalovanej, a to vo vzťahu k 1 prihlásenej pohľadávky žalobcu titulom vyporiadania BSM a 1 titulom dedenia. K absencii súhlasu žalovanej k uzatvoreniu zmluvy o dielo v reakcii na argumentáciu žalobcu dodala, že relatívnej neplatnosti sa domáha v priebehu tohto súdneho konania a skutočnosť, že manžel ju presvedčil o výstavbe nie je podľa nej z pohľadu práva podstatná. Upozornila na to, že žalobca sa ani v odvolacej replike nevysporiadal s jej argumentáciou, že byt nepatrí do BSM žalovanej a jej manžela.

20. Žalovaná na výzvu súdu podľa § 382 CSP k novej aplikácii ust. § 52, § 54, § 517, § 879f Občianskeho zákonníka, § 10a, § 10c nar. vl. č. 87/1995 Zb. v znení neskorších predpisov v spojení s § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase vzniku záväzkového vzťahu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní neboli použité uviedla, že sa stotožňuje s aplikáciou označených ustanovení, nakoľko predmetný vzťah je potrebné posudzovať aj z hľadiska spotrebiteľskoprávnej ochrany, a to bez ohľadu na to, že zmluva o dielo bola formálne uzavretá s odkazom na § 536 a nasl. OBZ. Takáto kvalifikácia nemôže viesť k posilneniu postavenia žalobcu, ale naopak k prísnejšiemu posúdeniu jeho nároku. Ak sa totiž predmetný vzťah posúdi ako spotrebiteľský, všetky pochybnosti o obsahu zmluvy, o splatnosti celého nároku, ako aj o prípustnosti zmluvných sankcií a príslušenstva, musia byť vykladané priaznivejšie pre spotrebiteľa. Ani pri použití týchto ustanovení však nemožno podľa žalovanej dospieť k záveru o dôvodnosti žaloby. Spotrebiteľský výklad podľa nej podporuje záver, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne vzniku, rozsahu a splatnosti uplatneného nároku. S odkazom na ust. § 879f OZ mala za to, že aj starší zmluvný vzťah je potrebné skúmať z hľadiska spotrebiteľskej ochrany, osobitne pri zmluvných podmienkach o splatnosti ceny, o sankciách a príslušenstve pohľadávky. Dôsledkom toho je, že všetky pochybnosti o obsahu zmluvy, o tom, čo bolo predmetom plnenia, kedy sa mal doplatok ceny stať splatným, či bolo možné zadržať 10 % ceny do odstránenia väd a v akej výške a z akého základu možno požadovať príslušenstvo, musia byť vykladané v prospech spotrebiteľa. Žalovaná v ďalšom namietla absolútnu neplatnosť zmluvy o dielo podľa § 37 ods. 1 OZ pre označenie zhotoviteľa len ako „AQUATING - ekologické stavby, Trnava, A. Žarnova 7, 917 00“, hoci podľa žalobcu nešlo o právnickú osobu, ale o fyzickú osobu - podnikateľa. Bola totiž toho názoru, že ak zmluva neobsahuje riadne označenie zhotoviteľa ako fyzickej osoby menom a priezviskom, ale len označenie používané ako názov prevádzky alebo podnikateľského označenia, nemožno bez ďalšieho bezpečne ustáliť, kto bol skutočným nositeľom práv a povinností zo zmluvy. Podľa obchodnoprávnej úpravy je pri fyzickej osobe podnikateľovi obchodným menom jej meno a priezvisko, pričom dodatok môže slúžiť na odlíšenie osoby alebo druhu podnikania. Zotrvala tiež na názore o nesprávnom záveru prvoinštančného súdu, podľa ktorého mala žalovaná zodpovedať aspoň za časť žalovaného nároku titulom vyporiadania BSM. Z ust. § 147 ods. 1 OZ totiž nevyplýva, že by osobný dlh jedného z manželov sa stával dlhom druhého manžela, ani že by automaticky patrilo do BSM. Medzi žalovanou a porúčiteľom tiež nedošlo k žiadnej dohode podľa § 143a OZ, na základe ktorej by bol režim BSM rozšírený o túto pohľadávku. Z osvedčenia o dedičstve pritom vyplýva, že manželka nedisponovali takým majetkom, z ktorého by bolo možné predmetnú pohľadávku reálne uspokojiť v režime § 147 OZ. Naviac byt, v ktorom sa vykonávali stavebné práce, nepatrí v čase uzavretia zmluvy a ani počas realizácie diela do BSM žalovanej a jej nebohého manžela, ale bol vo vlastníctve Hlavného mesta SR Bratislavy. Už z toho dôvodu nie je možné vec právne podriať režimu BSM tak, ako to urobil súd prvej inštancie. Zodpovednosť žalovanej tak nebolo možné právne odôvodniť režimom BSM, ale výlučne režimom dedičského práva. Pochybnosť o tom, voči komu mal byť uplatnený nárok zo zmluvy o dielo smerovaný, vyvoláva aj samotný postup žalobcu pri vystavovaní faktúr. V ďalšom poukázala na predĺženie dedičstva vychádzajú z osvedčenia o dedičstve,

podľa ktorého všeobecná cena aktív patriacich do BSM poručiťa a žalovanej predstavovala sumu 97.927,90 Sk, zatiaľ čo celková cena pasív bola vyčíslená sumou 2.011.228 Sk. Notár v dedičskom konaní nesprávne zahrnul medzi dlhy patriace do BSM aj záväzok voči žalobcovi vo výške 382.251,50 Sk, hoci tento záväzok svojou právnou povahou nepredstavoval spoločný dlh manželov, ale výlučný dlh poručiťa. Pri správnom právnom posúdení je preto nevyhnutné od celkovej sumy pasív odpočítať uvedenú pohľadávku žalobcu, v dôsledku čoho skutočná výška pasív patriacich do BSM predstavuje len sumu 1.682.976,50 Sk, zatiaľ čo suma 328.251,50 Sk tvorí samostatný záväzok mimo BSM. Uvedené je rozhodujúce pre určenie rozsahu zodpovednosti žalovanej, pretože dlhy patriace do BSM sa posudzujú v rámci zániku a vyporiadania BSM, kým výlučné dlhy poručiťa môžu prejsť na žalovanú iba ako na dedičku v režime § 470 OZ, t. j. do výšky ceny nadobudnutého dedičstva. Nemožno preto bez ďalšieho vychádzať z formálneho zaradenia predmetnej pohľadávky v osvedčení o dedičstve, ale je potrebné skúmať skutočnú právnú povahu pohľadávky. Vzhľadom na to, že z aktív BSM v celkovej hodnote 97.927,90 Sk mohla do dedičstva po poručiťovi vstúpiť pri rovnosti podielov najvyššou jedna polovica, t. j. suma 48.963,95 Sk, predstavuje práve táto suma maximálny možný rozsah zodpovednosti žalovanej za výlučné dlhy poručiťa. Preto aj keby bola pohľadávka žalobcu po právnej stránke dôvodná, vo vzťahu k žalovanej by bolo možné uvažovať najviac o zodpovednosti do sumy 48.963,95 Sk. Tento zákonný limit sa znižuje o tie pasíva dedičstva, ktoré dedič už uspokojil a žalobca nemôže byť uspokojený nad rámec prípadnej zostávajúcej nevyčerpanej časti tejto hodnoty. Vo vzťahu k uplatnenému úroku z omeškania namietala, že tento je nedôvodný už z dôvodu nesprávne určeného základu, z ktorého sú úroky počítané, keď podľa § 517 ods. 2 OZ možno úroky z omeškania požadovať len pri omeškaní s plnením peňažného dlhu, na čo nadväzuje aj § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z. z. Zákonný režim úrokov z omeškania sa tak viaže na konkrétny splatný peňažný dlh, nie na celkový náklad stavby alebo inú širšiu hodnotu, ktorá nepredstavuje samotnú výšku dlhu. Ak si preto žalobca uplatnil úrok z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy celkového nákladu stavby 2.230.995,40 Sk, a nie zo skutočnej splatnej a tvrdenej dlžnej sumy, ide o nárok uplatnený v rozpore so zákonnou konštrukciou úrokov z omeškania. Aj z prechodných ustanovení nar. vl. č. 87/1995 Z. z. je zjavné, že rozhodujúci je právny režim úrokov z omeškania viazaný na peňažný dlh, nie paušálne na percento zo sumy celého diela. Pokiaľ žalobca tento nárok opiera o zmluvné dojednanie, toto je podľa žalovanej v spotrebiteľskom vzťahu neplatné, ak ukladá spotrebiteľovi povinnosť platiť sankciu v rozsahu alebo zo základu, ktorý odporuje zákonu, obchádza zákonný režim úrokov z omeškania alebo spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa. Jedná sa preto o dojednanie odporujúce ust. § 517 ods. 2 OZ, ktoré je v spotrebiteľskej zmluve neprijateľné, nakoľko sa odchyľuje v neprospech spotrebiteľa. Pre absolútnu neplatnosť preto nemôže toto zmluvné dojednanie voči žalovanej vyvolať zamýšľané právne účinky. Zároveň žalovaná zdôraznila, že súd nemôže podľa nej takto formulovaný nárok „prekvalifikovať“ na zákonné úroky z omeškania a priznať žalobcovi inú úrokovú pohľadávku, než akej sa žalobca domáhal, a to vzhľadom na viazanosť žalobným návrhom podľa § 216 ods. 1 CSP Ak teda žalobca uplatnil zmluvné úroky z omeškania, súd mu nemôže priznať zákonné úroky z omeškania zo sumy, ktorá by prípadne zodpovedala skutočnému peňažnému dlhu, pretože by tým priznal iný nárok v rozpore so zásadou viazanosti súdu žalobným návrhom a predstavoval by rozhodnutie ultra petitem. Nad rámec tejto argumentácie tiež poukázala na to, že z osvedčenia o dedičstve nevyplýva, že by žalobca v dedičskom konaní prihlásil pohľadávku aj s príslušenstvom. Uviedla, že netvrdí, že neprihlásenie príslušenstva samo o sebe automaticky vylučuje jeho právny osud, avšak v situácii, keď žalovaná nevstúpila do zmluvy ako pôvodná objednávateľka, ale do úvahy prichádza najvyššou jej postavenie dedičky v režime § 470 OZ, nemožno bez ďalšieho rozširovať rozsah jej zodpovednosti o príslušenstvo, ktoré nebolo v dedičskom konaní jednoznačne individualizované, a ktoré je navyše v tomto konaní uplatnené z nesprávneho základu. Namietla tiež, že akýkoľvek právny úkon žalobcu smerujúci k uplatneniu zákonných úrokov z omeškania namiesto doteraz žalovaných zmluvných úrokov by predstavoval zmenu žaloby, keďže by išlo o uplatnenie iného práva z iného právneho základu, čo je v odvolacom konaní podľa § 371 CSP neprípustné. Ak by odvolací súd aj napriek tomu nesprávne pripustil úvahu, že nejde o zmenu žaloby, ale len o inú právnú kvalifikáciu, v takom prípade žalovaná vznáša aj námietku premičania takto uplatneného nároku podľa § 100 ods. 1 a § 101 OZ.

21. Súčasne na výzvu súdu podľa § 150 ods. 2 v spojení s § 378 ods. 1 CSP na doplnenie podstatných skutkových tvrdení ohľadom úhrady dlhov titulom pasív dedičstva po poručiťovi O.. T. M. podľa osvedčenia o dedičstve zo dňa 02.09.1998, č. k. D 396/97-34, Dnot 115/97 (písm. B./ bodu III. predmetného osvedčenia o dedičstve) žalovaná v predmetnom podaní uviedla, že v celom rozsahu uhradila titulom pasív dedičstva dlh vo výške 8.015,94 eur (241.488,15 Sk) ako zostatok pôžičky o stavebnom sporení č. XXXXXXXXXXX Prvej stavebnej sporiteľni, a.s. ako veriteľovi a sumu 19.916,35 eur

(600.000 Sk) ako zostatok pôžičky pre veriteľa AUTRONIC, s.r.o. Uvedené záväzky tak boli žalovanou uhradené aj nad rámec hodnoty dedičstva, ktoré nadobudla. Žalovaná uhradila len tie záväzky, ktoré považovala za nesporné, avšak z rozdielnych právnych dôvodov. Záväzok voči veriteľovi Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. uhradila preto, že išlo o záväzok súvisiaci s majetkovými následkami zániku BSM, zároveň bol tento záväzok zabezpečený ručením brata žalovanej. Neuhradením tohto záväzku by mohlo dôjsť k nepriaznivým dôsledkom vo vzťahu k členom rodiny žalovanej. Žalovaná preto tento záväzok uhradila aj nad rámec toho, čo by bolo možné od nej požadovať len z titulu dedičskej zodpovednosti. Skutočnosť, že na splácanie tohto záväzku v rozhodnom období prispievala aj dcéra žalovanej, ktorá už disponovala vlastným príjmom, je žalovaná pripravená osvedčiť čestným vyhlásením dcéry O. I.. Záväzok voči AUTRONIC, s.r.o. v rozsahu jednej polovice uhradila v dôsledku majetkových následkov zániku BSM. V rozsahu druhej polovice však žalovaná plnila z titulu dedičského režimu podľa § 470 OZ. Nad tento rozsah žalovaná plnila z vlastného osobitného záväzkovoprávneho titulu prevzatia dlhu, ku ktorému došlo až následne, po tom, čo limit jej dedičskej zodpovednosti podľa § 470 OZ už bol vyčerpaný. Okolnosti ohľadom tohto záväzku je rovnako pripravená preukázať čestným vyhlásením konateľa tejto spoločnosti.

22. Žalobca v reakcii na výzvu súdu podľa § 382 CSP uviedol, že pri zohľadnení špecifikovaných zákonných ustanovení a skutkových okolností je toho názoru, že právna ust. § 52, § 54, § 517, § 897f OZ, § 10a a 10c nar. vl. č. 87/1995 Z. z. v spojení s § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase vzniku záväzkového vzťahu sa na posudzovanú zmluvu nevzťahuje. Jednalo sa totiž o individuálne dohodnutú zmluvu, u ktorej sa zmluvné strany spoločne dohodli na jej obsahu pri rovnakej možnosti úpravy ktoroukoľvek sporovou stranou. Iné skutkové tvrdenie nebolo prezentované žiadnou zo sporových strán počas celej doby trvania súdneho sporu. Zmluva o dielo tak podľa neho nespadá pod spotrebiteľské zmluvy, keď vo veci neexistovali prekážky, ktoré by bránili zmluvným stranám uzavrieť dohodu, podľa ktorej sa úprava sankčných nárokov riadi osobitnou zmluvnou úpravou, Obchodným zákonníkom. Uzavretej zmluve zodpovedal aj uplatnený nárok vrátane úroku z omeškania.

23. K vyjadreniu žalovanej (ods. 20. a 21. odôvodnenia) uviedol, že zotrúva na tom, že na uzavretú zmluvu sa nevzťahovala spotrebiteľská právna úprava jednak z dôvodu, že bola individuálne stranami dojednaná, a tiež z dôvodu, že neplatila v čase podpisu a plnenia zmluvy. K požiadavke na doplnenie skutkových tvrdení podľa § 150 ods. 1 CSP odkázal na ust. § 366 CSP, hypotéze ktorého táto požiadavka nezodpovedá, a preto podľa neho tvrdenia o nesprávnom označení zhotoviteľa na zmluve o dielo a skutkové tvrdenia ozrejmujúce zoznam veriteľov s poradovým číslom, právnym dôvodom dlhu a výškou uhradenej sumy, ktorú žalovaná uhradila titulom pasív dedičstva, nemožno v odvolacom konaní použiť a na ne prihliadať. Okrem toho uvedené skutkové tvrdenia žalovanej nezohľadňujú skutočný stav veci. K argumentácii týkajúcej sa riadneho označenia zhotoviteľa uviedol, že zo zmluvy vyplýva, že zhotoviteľ je označený na dvoch miestach, a to vyčerpávajúcim a plným spôsobom, vrátane nezameniteľného identifikačného znaku (IČO). Navyac prípadné pochybenie v označení zmluvnej strany nespôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu aj pri zohľadnení situácie, kedy predmetný právny úkon nemusí mať písomnú formu (obdobne vid' rozsudok NS ČR z 10.04.1997, sp. zn. 2Cdo 386/96). Navyac prípadná absolútna neplatnosť právneho úkonu by nemala žiaden vplyv na existujúcu platobnú povinnosť žalovanej, ktorá by bola povinná vrátiť plnenie prijaté na jej základe. Keďže fyzické vrátenie by nebolo možné, bolo by povinnosťou žalovanej poskytnúť peňažnú protihodnotu, ktorá je daná súhlasnou dohodou sporových strán v cene diela a táto cena v celom priebehu súdneho sporu nebola skutkovo spochybnená. K tvrdeniam ohľadom úhrady dlhov po poručiteľovi namietol, že žalovaná uvedené tvrdenia nedoložila žiadnym dôkazným prostriedkom a žalobca uvedené popiera ako nepravdivé. K argumentácii, pri ktorej žalovaná popiera, že by žalovaná pohľadávka mala patriť do BSM, poukázal aj na to, že žalovaná v osvedčení o dedičstve vlastným konaním potvrdila, že predmetná pohľadávka patrí do BSM. Navyac žalovaná sa nikdy nedovolala relatívnej neplatnosti zmluvy o dielo z tohto dôvodu. Ak by to urobila v súčasnosti, žalobca vznáša námietku premlčania práva dovoliť sa relatívnej neplatnosti tohto úkonu. K namietaným úrokom z omeškania odhládnuť od toho, že podľa žalobcu sa nejedná o spotrebiteľskú zmluvu, dodal, že v prípade, ak by dojednanie o úrokoch z omeškania bolo neplatné, uvedené nebráni priznaniu zákonnej výšky úroku z omeškania, keď táto výška je nižšia ako výška úroku z omeškania uplatnená žalobcom. Priznaním úroku z omeškania v nižšej ako žalobcom uplatnenej výške, nemôže súd postupovať ultra petitem.

24. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie sporových strán podľa § 385 ods. 1 CSP

na pojednávaní konanom dňa 16.04.2026, na ktorom zopakoval dokazovanie prečítaním záveru znaleckého posudku vypracovaného znaleckou organizáciou Appraisal services s.r.o. č. 22/2013 (č. l. 576), bodov III. a IV. osvedčenia o dedičstve zo dňa 02.09.1998, sp. zn. D 396/97-34 (č. l. 5-6), časti vyjadrenia žalovanej k žalobe (č. l. 48), listu žalovanej zo dňa 09.10.1997 (č. l. 18), časti výpovede žalovanej na pojednávaní konanom dňa 13.06.2024 (č. l. 1109), pričom dospel k záveru, že čiastočne dôvodným je len odvolanie žalobcu.

25. Predmetom konania v danej veci je žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie neuhradenej časti ceny diela na základe zmluvy o dielo č. 40/0896 uzatvorenej medzi žalobcom ako zhotoviteľom a O.. T. M. ako objednávateľom. Žalobca sa predmetnou zmluvou zaviazal zhotoviť pre objednávateľa podkrovný byt na W. X Z. K. a objednávateľ sa zaviazal na úhradu ceny diela. Prvoinštančný súd sa zaoberal v konaní spornou otázkou pasívnej vecnej legitímácie a v nadväznosti na prechádzajúce záväzné pokyny vyslovené odvolacím súdom v uznesení zo dňa 31.05.2019, č. k. 3Co/209/2018-911 sa zaoberal aj otázkou predmetu diela a uplatnenia nárokov zo zodpovednosti za vady diela. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalovaná nie je pasívne vecne legitimovaná čo do nároku na zaplatenie sumy 3.809,56 eur s príslušenstvom vychádzajúc zo záveru o predĺžení dedičstva právoplatne konštatovaného v osvedčení o dedičstve zo dňa 02.09.1998, č. k. D 396/97-34, Dnot 115/97. Neprisvedčil argumentácii žalobcu odkazujúcej na znalecký posudok spochybňujúci vecnú správnosť tvrdenia žalovanej o predĺžení dedičstva majúca za to, že právoplatné rozhodnutie o dedičstve môže spochybniť len neskoršie právoplatné súdne rozhodnutie vydané po uplatnení riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, čo sa v danom prípade nestalo. Nestotožnil sa ani s argumentáciou žalobcu o nemožnosti zaoberať sa otázkou vecnej legitímácie len z dôvodu, že existenciu vecnej legitímácie odvolací súd v zrušujúcom rozhodnutí nespochybnil. Z vykonaných dôkazov mal za preukázané, že zatekanie strechy pri atike obývačky je spôsobené neodborne realizovanými detailmi oplechovania strešného okna, a že osadenie strešného okna (svetlíka) a klampiarske práce s tým súvisiace nie sú dielom podľa zmluvy č. 40/0896 zo dňa 02.09.1996. Nad rámec tohto pre vec podstatného zistenia konštatoval aj to, že žalovaná si u žalobcu neuplatnila nároky vyplývajúce z vád v lehote a spôsobom stanoveným zákonom. Ako nedôvodnú vyhodnotil aj obranu žalovanej, v ktorej namietala neplatnosť zmluvy o dielo v zmysle ust. § 145 ods. 1 OZ pre absenciu jej súhlasu s uzatvorením zmluvy, a to z dôvodu, že podkrovný byt, ktorý bol miestom vykonávania prác, nepatrila do BSM, a preto jej súhlas nebol ani potrebný. Žalobe tak vyhovel len v časti nároku na zaplatenie 5.076,33 eur, ktorú nebola žalovaná oprávnená zadržať podľa čl. 6.3. bod 6. a čl. 6.5. zmluvy o dielo s tým, že príslušenstvo prislúchajúce k tejto istine neuznal ako dôvodné, nakoľko žalobca nepreukázal deň prevzatia faktúry objednávateľom. Pri posudzovaní nároku prihliadol aj na snahu žalovanej počas mimosúdnych rokovaní zaplatiť žalobcovi istinu a ochotu žalobcu odpustiť úhradu úrokov z omeškania. V odvolacom konaní žiadali sporové strany odvolaciemu prieskumu podrobiť otázku pasívnej vecnej legitímácie a možnosti sa ňou zaoberať v konaní po zrušení predchádzajúceho meritórneho rozhodnutia, otázku, či právoplatné osvedčenie o dedičstve predstavuje prekážku res iudicata, či sporná vada predstavuje vadu diela v zmysle zmluvy o dielo, ďalej otázku potreby súhlasu žalovanej s uzatvorením posudzovanej zmluvy o dielo v zmysle § 145 OZ a tiež splnenie podmienok preskúmateľnosti a presvedčivosti napadnutého rozhodnutia.

26. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

27. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

28. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

29. Podľa § 391 ods. 2 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

30. Podľa § 52 ods. 1 OZ v znení neskorších predpisov spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

31. Podľa § 52 ods. 2 OZ v znení neskorších predpisov ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

32. Podľa § 54 ods. 1 veta prvá OZ v znení neskorších predpisov zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa.

33. Podľa § 145 ods. 1 OZ v znení účinnom v čase vzniku záväzkového vzťahu bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

34. Podľa § 470 ods. 1 OZ v znení účinnom v čase smrti poručiťa dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiťa a za poručiťove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťovou smrťou.

35. Podľa § 517 ods. 1 OZ v znení účinnom v čase vzniku záväzkového vzťahu dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

36. Podľa § 517 ods. 2 OZ v znení účinnom v čase vzniku záväzkového vzťahu ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

37. Podľa § 879f ods. 3, ods. 4 veta prvá OZ (Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. apríla 2004) spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a 54 tohto zákona a spotrebiteľské zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch aj s ustanovením § 55 ods. 1, ak ide o náležitosti zmluvy, a s ustanovením § 57 tohto zákona do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ustanoveniami § 53, 54 a 55 tohto zákona podľa odseku 3, sú neplatné po uplynutí troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

38. Podľa § 10a nar. vl. č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ (ďalej len „nar. vl. č. 87/1995 Z. z.“) v znení neskorších predpisov ak došlo k omeškaniu pred 1. januárom 2009, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných do 31. decembra 2008.

39. Podľa § 10c nar. vl. č. 87/1995 Z. z. ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

40. Podľa § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ v znení účinnom v čase vzniku záväzkového vzťahu výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

41. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o dielo č. 40/0896 zo dňa 02.09.1996 (ďalej len „OBZ“) v znení účinnom v rozhodnom čase, záväzok zanikne, ak sa veriteľovi splní včas a riadne.

42. Podľa § 324 ods. 3 OBZ ak dlžník poskytne vadné plnenie a veriteľ nemá právo odstúpiť od zmluvy alebo toto právo nevyužije, mení sa obsah záväzku spôsobom, ktorý zodpovedá nárokom veriteľa vzniknutým z vadného plnenia, a záväzok zaniká ich uspokojením.

43. Podľa § 369 ods. 1 OBZ ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti a nie je dohodnutá sadzba úrokov z omeškania, je dlžník povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania určené v zmluve, inak o 1 % vyššie, než je úroková sadzba určená obdobne podľa § 502.

44. Podľa § 436 ods. 1 OBZ ak je dodaním tovaru s vadami porušená zmluva podstatným spôsobom (§ 345 ods. 2), môže kupujúci:

- a) požadovať odstránenie väd dodaním náhradného tovaru za vadný tovar, dodanie chýbajúceho tovaru a požadovať odstránenie právnych väd,
- b) požadovať odstránenie väd opravou tovaru, ak sú vady opraviteľné,
- c) požadovať primeranú zľavu z kúpnej ceny alebo
- d) odstúpiť od zmluvy.

45. Podľa § 436 ods. 2 OBZ voľba medzi nárokmi uvedenými v odseku 1 kupujúcemu patrí, len ak ju oznámi predávajúcemu vo včas zaslanom oznámení väd alebo bez zbytočného odkladu po tomto oznámení. Uplatnený nárok nemôže kupujúci meniť bez súhlasu predávajúceho. Ak sa však ukáže, že vady tovaru sú neopraviteľné alebo že s ich opravou by boli spojené neprimerané náklady, môže kupujúci požadovať dodanie náhradného tovaru, ak o to predávajúceho požiada bez zbytočného odkladu po tom, čo mu predávajúci oznámil túto skutočnosť. Ak predávajúci neodstráni vady tovaru v primeranej dodatočnej lehote alebo ak oznámi pred jej uplynutím, že vady neodstráni, môže kupujúci odstúpiť od zmluvy alebo požadovať primeranú zľavu z kúpnej ceny.

46. Podľa § 436 ods. 3 OBZ ak kupujúci neoznámi voľbu svojho nároku v lehote uvedenej v odseku 2, má nároky z väd tovaru ako pri nepodstatnom porušení zmluvy.

47. Podľa § 436 ods. 4 OBZ popri nárokoch ustanovených v odseku 1 má kupujúci nárok na náhradu škody, ako aj na zmluvnú pokutu, ak je dojednaná.

48. Podľa § 437 ods. 1 OBZ ak je dodaním tovaru s vadami zmluva porušená nepodstatným spôsobom, môže kupujúci požadovať buď dodanie chýbajúceho tovaru a odstránenie ostatných väd tovaru, alebo zľavu z kúpnej ceny.

49. Podľa § 437 ods. 2 OBZ dokiaľ kupujúci neuplatní nárok na zľavu z kúpnej ceny alebo neodstúpi od zmluvy podľa odseku 5, je predávajúci povinný dodať chýbajúci tovar a odstrániť právne vady tovaru. Ostatné vady je povinný odstrániť podľa svojej voľby opravou tovaru alebo dodaním náhradného tovaru; zvoleným spôsobom odstránenia väd však nesmie spôsobiť kupujúcemu vynaloženie neprimeraných nákladov.

50. Podľa § 437 ods. 3 OBZ ak kupujúci požaduje odstránenie väd tovaru, nemôže pred uplynutím dodatočnej primeranej lehoty, ktorú je povinný poskytnúť na tento účel predávajúcemu, uplatniť iné nároky z väd tovaru, okrem nároku na náhradu škody a na zmluvnú pokutu, ibaže predávajúci oznámi kupujúcemu, že nesplní svoje povinnosti v tejto lehote.

51. Podľa § 437 ods. 4 Obchodného zákonníka v znení účinnom v rozhodnom čase, dokiaľ kupujúci neurčí lehotu podľa odseku 3 alebo neuplatní nárok na zľavu z kúpnej ceny, môže predávajúci oznámiť kupujúcemu, že vady odstráni v určitej lehote. Ak kupujúci bez zbytočného odkladu po tom, čo dostal toto oznámenie, neoznámi predávajúcemu svoj nesúhlas, má toto oznámenie účinok určenia lehoty podľa odseku 3.

52. Podľa § 437 ods. 5 OBZ ak predávajúci neodstráni vady tovaru v lehote vyplývajúcej z odseku 3 alebo 4, môže kupujúci uplatniť nárok na zľavu z kúpnej ceny alebo od zmluvy odstúpiť, ak upozorní predávajúceho na úmysel odstúpiť od zmluvy pri určení lehoty podľa odseku 3 alebo v primeranej lehote pred odstúpením od zmluvy. Zvolený nárok nemôže kupujúci bez súhlasu predávajúceho meniť.

53. Podľa § 536 ods. 1 OBZ zmluvou o dielo sa zaväzuje zhotoviteľ vykonať určité dielo a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť cenu za jeho vykonanie.

54. Podľa § 536 ods. 2 OBZ dielom sa rozumie zhotovenie určitej veci, pokiaľ nespadá pod kúpnu zmluvu, montáž určitej veci, jej údržba, vykonanie dohodnutej opravy alebo úpravy určitej veci alebo hmotne zachytený výsledok inej činnosti. Dielom sa rozumie vždy zhotovenie, montáž, údržba, oprava alebo úprava stavby alebo jej časti.

55. Podľa § 546 ods. 1 veta prvá OBZ objednávateľ je povinný zhotoviteľovi zaplatiť cenu dohodnutú v zmluve lebo určenú spôsobom určeným v zmluve.

56. Podľa § 554 ods. 1 OBZ zhotoviteľ splní svoju povinnosť vykonať dielo jeho riadnym ukončením a odovzdaním predmetu diela objednávateľovi v dohodnutom mieste, inak v mieste ustanovenom týmto zákonom. Ak je miestom odovzdania iné miesto, než je uvedené v odsekoch 2 a 4, vyzve zhotoviteľ objednávateľa, aby prevzal dielo.

57. Podľa § 560 ods. 1 OBZ dielo má vady, ak vykonanie diela nezodpovedá výsledku určenému v zmluve.

58. Podľa § 562 ods. 2 OBZ súd neprizná objednávateľovi právo z väd diela, ak objednávateľ neoznámí vady diela

a) bez zbytočného odkladu po tom, čo ich zistí,

b) bez zbytočného odkladu po tom, čo ich mal zistiť pri vynaložení odbornej starostlivosti pri prehliadke uskutočnenej podľa odseku 1,

c) bez zbytočného odkladu po tom, čo mohli byť zistené neskôr pri vynaložení odbornej starostlivosti, najneskôr však do dvoch rokov a pri stavbách do piatich rokov od odovzdania predmetu diela. Pri vadách, na ktoré sa vzťahuje záruka, platí namiesto tejto lehoty záručná doba.

59. Podľa § 562 ods. 3 OBZ ustanovenie § 428 ods. 2 a 3 sa použijú obdobne na účinky uvedené v odseku 2.

60. Podľa § 564 OBZ pri vadách diela platia primerane § 436 až 441. Objednávateľ však nie je oprávnený požadovať vykonanie náhradného diela, ak predmet diela vzhľadom na jeho povahu nemožno vrátiť alebo odovzdať zhotoviteľovi.

61. Vo všeobecnosti k pojmu vecná legitímácia odvolací súd uvádza, že sa ňou rozumie oprávnenie alebo povinnosť strán sporu vyplývajúca z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má sporová strana, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda ten, kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Aktívnu vecnú legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného), je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, a to aj bez návrhu strán sporu (viď napr. rozsudok NS SR zo dňa 29.06.2010, sp. zn. 2Cdo/205/2009, uznesenie NS SR zo dňa 29.05.2022, sp. zn. 4Obdo/34/2021, nález ÚS SR zo dňa 12.12.2017, sp. zn. I. ÚS 407/2016). Nedostatok vecnej legitímácie niektorej zo strán sporu, ako základnej podmienky pre úspešné uplatnenie každej žaloby, vedie k jej zamietnutiu bez toho, aby sa súd zaoberal meritórnym posúdením veci samej. Autoritatívny záver o otázke vecnej legitímácie sporových strán tak vyplynie až z meritórneho rozhodnutia súdu. ÚS SR v náleze zo dňa 13.11.2018, sp. zn. III. ÚS 191/2018 konštatoval, že ak všeobecný súd žalobe vyhovel, znamená to, že dospel k záveru o vecnej legitímácii sporových strán, pričom nie je nevyhnuté, aby táto skutočnosť bola v rozhodnutí výslovne (expresis verbis) uvedená.

62. Z opísaných právno - teoretických východísk vyplýva, že prvoinštančný súd je povinný skúmať vecnú legitímáciu sporových strán z úradnej povinnosti a v ktoromkoľvek štádiu konania, t. j. aj v ďalšom priebehu konania po vydaní zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu. Žalobca pri svojej argumentácii o komplexnom posudzovaní sporu odvolacím súdom opomína prísnu viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), ktorý na iné ako odvolateľom vytýkané pochybenia v postupe

a rozhodnutí prvoinštančného súdu, ktoré by mohli byť v zmysle § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia týkajúce sa skutkových a právnych záverov sám zistil. Jedinou výnimkou je v zmysle § 380 ods. 2 CSP preskúvanie vád týkajúcich sa procesných podmienok konania, na ktoré prihliada ex offo. Pokiaľ v otázke vecnej legitímácie, ktorá ako správne uviedol súd prvej inštancie, nepredstavuje procesnú podmienku konania, nebol v zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu vyslovený záväzný právny názor (§ 391 ods. 2 CSP), nie je súd prvej inštancie viazaný tým, ako posúdil vecnú legitímáciu strán v prvom meritórnom rozhodnutí a nie je vylúčená, resp. neprípustná ani zmena jeho právneho názoru pri opätovnom posudzovaní tejto otázky. V danej veci sa odvolací súd v uznesení zo dňa 31.05.2019, č. k. 3Co/20/2018-911 otázkou pasívnej vecnej legitímácie nezaoberal a k tejto otázke nebol pre súd prvej inštancie vyslovený záväzný právny názor. Prvoinštančný súd sa preto správne pred meritórnom posúdením veci zaoberal otázkou pasívnej vecnej legitímácie a tento postup nebol nesprávny a nezaložil ani existenciu inej vady konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, t. j. žalobcom namietaný odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. d) CSP. Odvolací súd však zhodne so žalobcom má za to, že v tejto otázke súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom.

63. Právnym posúdením možno rozumieť činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Podľa rozhodovacej činnosti odvolací dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. h) CSP môže byť daný použitím nesprávnej právnej normy alebo aplikáciou správnej právnej normy, ktorú súd nesprávne interpretoval alebo napokon použitím správnej právnej normy a jej správnej interpretácie, ale jej nesprávnej aplikácie na zistený skutkový stav veci (viď napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 2MCdo/4/2009).

64. Odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnych skutkových zisteniach je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie spor posúdil po právnej stránke, a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kedy je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventúálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z procesných ustanovení týkajúcich sa dokazovania. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza (rovnako ako právna úprava Občianskeho súdneho poriadku účinná do 30. júna 2016) zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z čl. 15 základných princípov CSP a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (porov. Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

65. Súd prvej inštancie záver o absencii pasívnej vecnej legitímácie v časti nároku na zaplatenie sumy 3.809,56 eur s príslušenstvom vyvodil z prísnej viazanosti právoplatným osvedčením o dedičstve, z ktorého vyplynul skutkový záver o predĺžení dedičstva po zosnulom manželovi žalovanej, O.. T. M., a ktorý podľa neho nemôžu prelomiť ani závery v konaní predloženého znaleckého posudku vo veci stanovenia všeobecnej hodnoty členského podielu družstevného bytu č. XX na K. XX Z. K. ku dňu smrti poručiteľa. Žalobca okrem vecnej správnosti tohto záveru dôvodne súdu prvej inštancie vytýka, že sa celkom opomenul vysporiadať s judikatúrou, na ktorú v tejto súvislosti poukazyval, a v zmysle ktorej súd prvej inštancie mal a mohol prehodnotiť žalovaným namietanú hodnotu aktív dedičstva.

66. Otázkou viazanosti všeobecného súdu cenou zistenou v dedičskom konaní v následnom spore o zaplatenie pohľadávky veriteľa vedenom proti dedičom o splnenie poručiteľovho dlhu sa okrem iných zaoberá aj žalobcom zmieňované rozhodnutie NS SR zo dňa 26.11.2015, sp. zn. 4Cdo/146/2015, v

ktorom dovolací súd konštatoval, že obmedzenie zodpovednosti za dlhy poručiteľa nie je závislé od dôkazných prostriedkov použitých v dedičskom konaní pri súpise aktív a pasív a pri určení všeobecnej ceny majetku, výšky dlhov a čistej hodnoty dedičstva. Prisvedčil tým správnosti názoru odvolacieho súdu, že v konaní začatom na návrh veriteľa proti dedičom o splnenie poručiteľovho dlhu, nie je súd viazaný cenou zistenou v dedičskom konaní a otázku ceny zdedeného majetku posudzuje v konaní samostatne a veriteľ môže dokazovať, že stav dedičstva je pre neho priaznivejší, že jednotlivé veci majú vyššiu cenu, než je uvedená v súpise aktív, čo sa premietne aj do všeobecnej a čistej hodnoty dedičstva. Uvedeným právnym názorom NS SR konzistentne nadviazal na rozhodnutie R 46/1963 (rozhodnutie NS z 28.01.1963, 5Cz 53/62) zhodne vychádzajúce zo záveru o možnosti odchyliť sa od ceny dedičstva stanovenej v dedičskom konaní v spore, v ktorom si veriteľ poručiteľa uplatňuje pohľadávku proti dedičom, ak stav dedičstva je pre veriteľa priaznivejší ako stav uvedený v súpise, alebo ak do dedičstva patria tiež iné veci, ako boli uvedené v súpise, prípadne ak veci uvedené v súpise majú vyššiu hodnotu. S uvedenými právnymi závermi, ktoré neboli ani neskoršou rozhodovacou praxou prekonané, sa odvolací súd plne stotožňuje a nezohľadil žiaden dôvod pre prípadný odklon. Ich opodstatnenosť podľa odvolacieho súdu vyplýva aj zo skutočnosti, že veriteľ nie je účastníkom dedičského konania (s výnimkou účasti pre určitú časť dedičského konania, ak uzatvára s dedičmi dohodu o prenechaní predĺženého dedičstva veriteľom na úhradu dlhov alebo ak súd nariadi likvidáciu predĺženého dedičstva), v ktorom sa určuje všeobecná a čistá hodnota dedičstva, rozhodnutie o dedičstve sa mu ani nedoručuje a nemôže voči nemu podať odvolanie, a preto nemá právo zasahovať napríklad do výšky všeobecnej ceny majetku, výšky dlhov a čistej hodnoty dedičstva, a to aj napriek tomu, že určenie všeobecnej ceny majetku poručiteľa môže mať rozhodujúci vplyv na vymožiteľnosť jeho pohľadávky. Aktívne môže ocenenie aktív a pasív dedičstva namietat až v prípadnom spore, predmetom ktorého je uspokojenie jeho pohľadávky, a v ktorom ho zaťažuje dôkazné bremeno preukázania vyššej hodnoty dedičstva. Jeho žaloba na plnenie proti dedičom preto môže smerovať aj nad hodnotu dedičstva zistenú v dedičskom konaní. Rovnako neviazanosť súdu ocenením majetku poručiteľa v dedičskom konaní je podľa odvolacieho súdu opodstatnená aj tou skutočnosťou, že sporné aktíva a pasíva notár v dedičskom konaní nezohľadňuje, a preto čistá hodnota majetku poručiteľa určená v dedičskom konaní nemusí zodpovedať faktickému stavu a jej hodnotu ovplyvňuje následné rozhodnutie civilného súdu, ktorý nie je viazaný nezahrnutím majetku či dlhov do súpisu aktív a pasív. Zhodné závery v otázke opätovného posudzovania hodnoty dedičstva mimo záverov dedičského konania boli prezentované napr. aj v uzneseniach NS ČR zo dňa 27.05.2005, sp. zn. 20Cdo/245/2004, zo dňa 04.03.2008, sp. zn. 21Cdo/1411/2007, v článku notárky B. M. K. s názvom Dlh v dedičskom konaní a predĺžené dedičstvo publikovanom v časopise *Ars notaria* 1/2011, v publikáciách FICOVÁ, S., IVANČO, M., RAKOVÁ, K., a kol., *Dedičské právo v hmotnoprávných a procesnoprávných súvislostiach*, 1. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer SR s.r.o., 2022, str., tiež Fekete, I.: *Občiansky zákonník 3. zväzok (Dedenie, Závazkové právo- všeobecná časť)*, *Veľký komentár*, 2. aktualizované a rozšírené vydanie. Bratislava: Eurokódex 2015, str. 92, 96, ďalej Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. *Občiansky zákonník I. § 1- 450*. 2. vydanie. Komentár. Praha: C.H. Beck 2019, str. 1788, Krajčo, J. a spol., *Občiansky súdny poriadok, komentár, I. diel*, Bratislava: EUROUNION, 2010, str. 724).

67. Nakoľko súd prvej inštancie sa pri svojom rozhodovaní bez akéhokoľvek vysvetlenia odklonil od týchto dlhodobo odbornou literatúrou a súdnou praxou akceptovaných východísk, na ktoré žalobca v priebehu súdneho konania poukazoval, a ku ktorým sa z vyššie uvedených dôvodov prikláňa aj odvolací súd, dospel k nesprávnemu právnemu záveru o tom, že pri posudzovaní žalovanej pohľadávky je viazaný osvedčením o dedičstve konštatujúcim predĺženie dedičstva. Odvolací súd po zopakovaní dokazovania v odvolacom konaní (§ 384 ods. 1 CSP) okrem iného aj oboznámením záverov znaleckého posudku č. 22/2013 vypracovaného súdom ustanovenou znaleckou organizáciou Appraisal services s.r.o., IČO: 36858072, Mostová 2, Bratislava (č. I. 558), dospel k skutkovému záveru, že hodnota aktív dedičstva v dôsledku nesprávne určenej hodnoty členského podielu k družstevnému bytu nepredstavuje sumu 3.928,07 eur (118.336,95 Sk), z ktorej vychádzal notár, ale sumu 23.605,74 eur.

68. Predmetným znaleckým posudkom č. 22/2013 spĺňajúcim zákonom stanovené formálne náležitosti bola znaleckou organizáciou stanovená všeobecná hodnota členského podielu k družstevnému bytu č. XXX na K. F. Č. XX Z. K. ku dňu smrti poručiteľa (22.06.1997) po zaokrúhlení na sumu 40.200 eur. Sporové strany tento záver v konaní nespochybovali a voči znaleckému posudku nevzniesli žiadne námietky, ktorými by spochybnili jeho vecnú správnosť. Žalovaná vo vyjadrení k znaleckému posudku (č. I. 690) len zdôraznila, že podľa nej je aj naďalej pre konanie rozhodujúci záver z dedičského konania o predĺžení dedičstva a žalobca bol toho názoru, že uvedeným znaleckým posudkom sa preukázalo, že

dedičstvo nebolo predĺžené, s čím sa odvolací súd nemôže celkom stotožniť majúci za to, že znalecké dokazovanie síce preukázalo vyššiu hodnotu aktív dedičstva pokiaľ sa týka hodnoty členského podielu v bytovom družstve (pozn. odvolacieho súdu hodnota ostatných v dedičskom konaní identifikovaných aktív a výška dlhov poručiteľa nebola sporovými stranami v danom konaní namietaná), avšak pri zohľadnení dlhov poručiteľa je aj naďalej správny skutkový záver o celkovom predĺžení dedičstva. Z osvedčenia o dedičstve totiž vyplýva, že notár medzi aktíva zaradil: hodnotu členského podielu k družstevnému bytu č. XXX na K. XX Z. K. v 1 v sume 422,33 eur (12.723,- Sk), zostatok na devízovom účte č. 02-41185200/7500 v ČSOB, a.s v 1 v sume 908,42 eur (27.367,- Sk), zostatok na vkladnej knižke č. 14-497360-9 vedenej na meno poručiteľa v Stavebnej sporiteľni, a.s. v 1 v sume 294,56 eur (8.873,95 Sk), nehnuteľnosť zapísanú na LV č. XXX pre kat. úz. J.Ž. O., parc. č. XXXX v hodnote 1.707,13 eur (51.429 Sk), 4 cenné papiere Investičná a rozvojová banka, a.s. v hodnote spolu 114,19 eur (3.440,- Sk), 10 cenných papierov Biotika a.s. v hodnote 210,58 eur (6.344,- Sk) a 1 cenný papier Fond národného majetku SR v hodnote 270,86 eur (8.160 Sk). Medzi pasíva dedičstva notár zaradil: zostatok pôžičky o stavebnom sporení č. 0997066502 vedenej v Prvej stavebnej sporiteľni, a.s. predstavujúci v polovici sumu 8.015,94 eur (241.488,15 Sk), zostatok pôžičky uzavretej s firmou AUTRONIC, s.r.o. v polovici v sume 19.916,35 eur (600.000 Sk), pohľadávku žalobcu v polovici v sume 5.447,97 eur (164.125.75 Sk) a náklady spojené s pohrebom poručiteľa v sume 519,65 eur (15.655 Sk). Spolu podľa osvedčenia o dedičstve tak všeobecná cena majetku poručiteľa predstavovala sumu 3.928,07 eur (118.337,- Sk) a výška dlhov sumu 33.899,92 eur (1.021.269 Sk), na základe čoho notár konštatoval predĺženie dedičstva. Žalobca v predmetnom konaní však preukázal, že hodnota členského podielu k označenému družstevnému bytu ku dňu smrti poručiteľa nepredstavovala v 1 sumu 422,33 eur (12.723 Sk), ako uvádzal notár v súpise aktív, keď podľa znaleckého posudku celková hodnota členského podielu činila sumu 40.200 eur. Do dedičstva po poručiťovi však prináleží len jedna polovica tejto hodnoty, nakoľko ako vyplýva z osvedčenia o dedičstve a v konaní nesporných tvrdení, členský podiel v bytovom družstve patril do BSM poručiteľa a žalovanej, na čo vo svojej argumentácii žalobca zrejme neprihliadol, keď tvrdil, že hodnota aktív ďaleko prevyšuje hodnotu pasív, čo by platilo len v prípade, ak by bola do dedičstva po poručiťovi poňatá celá hodnota členského podielu k družstevnému bytu. Zohľadniac vyššiu hodnotu členského podielu k družstevnému bytu, resp. do dedičstva prislúchajúcu 1 tejto vyššej hodnoty (t. j. 20.100 eur) a skutočnosť, že ocenenie zvyšných notárom zistených aktív a pasív dedičstva nebolo sporovými stranami namietané, predstavuje hodnota aktív dedičstva spolu sumu 23.605,74 eur oproti hodnote dlhov v sume spolu 33.899,92 eur (pozn. odvolacieho súdu pri pohľadávky žalobcu vo výške 1 zo sumy 9.257,53 eur sumu 33.080,71 eur- viď ods. 74. odôvodnenia). Dedičstvo poručiťova O.. T. M. tak aj po preukázaní vyššej hodnoty aktív dedičstva je potrebné hodnotiť ako predĺžené, t. j. nepostačujúce na úhradu všetkých dlhov poručiťova.

69. Pre posúdenie zodpovednosti žalovanej za pohľadávku žalobcu je tak potrebné vychádzať z novo zistenej a žalovaným riadne preukázanej vyššej hodnoty dedičstva po poručiťovi (23.605,74 eur) a ust. § 470 ods. 1 OZ stanoveného obmedzenia, podľa ktorého dedič zodpovedá za poručiťove dlhy len do výšky ceny nadobudnutého dedičstva. Žalovaná v konaní pred súdom prvej inštancie (viď napr. vyjadrenie zo dňa 17.01.2024 na č. l. 1074) svoju obranu okrem iného založila na tvrdení, že rozhodujúcou pre posúdenie jej zodpovednosti za pohľadávku žalobcu je hodnota aktív určená notárom v dedičskom konaní (3.928,07 eur) a táto bola vyčerpaná po vydaní osvedčenia o dedičstve pre čiastočnú úhradu ostatných dlhov poručiťova. Nakoľko po zopakovaní dokazovania v odvolacom konaní bola zistená iná hodnota dedičstva a súd prvej inštancie sa otázkou úhrady dlhov po poručiťovi významnou z hľadiska posúdenia rozsahu zodpovednosti žalovanej v zmysle § 470 ods. 1 OZ nezaoberal vychádzajúc z nesprávneho právneho názoru, že nemôže v predmetnom konaní prehodnocovať otázku hodnoty aktív dedičstva, odvolací súd postupom podľa § 150 ods. 2 v spojení s § 378 ods. 1 CSP musel žalovanú vyzvať na doplnenie skutkových tvrdení ohľadom úhrady pasív dedičstva. Žalovaná v reakcii na výzvu súdu doplnila, že po poručiťovi uhradila nad rámec svojej dedičskej zodpovednosti v celom rozsahu dlh voči Prvej stavebnej sporiteľni, a.s. podľa osvedčenia o dedičstve vo výške 8.015,94 eur, s poukazom na to, že predmetný dlh bol zabezpečený ručením brata žalovanej, ako aj zostatok pôžičky voči spoločnosti AUTRONIC, s.r.o. vo výške 19.916,35 eur. Zároveň vo vyjadrení uviedla, že uvedené tvrdenia je pripravená preukázať na pojednávaní predložením čestného vyhlásenia dcéry O. I., ako aj čestným vyhlásením konateľa spoločnosti AUTRONIC, s.r.o. Aj napriek tomu, že žalobca v nadväzujúcom vyjadrení zo dňa 08.04.2016 (pozn. odvolacieho súdu riadne doručenom právnomu zástupcovi žalovanej) tieto novo doplnené skutkové tvrdenia poprel ako nepravdivé, nakoľko žalovaná ich nepodložila žiadnym dôkazným prostriedkom, žalovaná na pojednávaní konanom dňa 16.04.2026 nepredložila žiadne nové avizované dôkazy na preukázanie skutkových tvrdení ohľadom úhrady dlhov

po poručiteľovi a v tomto smere nepredniesla ani žiaden návrh na doplnenie dokazovania. V dôsledku uvedeného odvolací súd musel vyhodnotiť tvrdenia žalovanej o tom, že aj novo zistená hodnota aktív dedičstva po poručiteľovi, ktorých výška vzhľadom na iné ocenenie hodnoty členského podielu k družstevnému bytu vzrástla o sumu o 19.677,67 eur oproti výške aktív stanovenej notárom v dedičskom konaní (20.100 eur- 422,33 eur), ako nepreukázané. Nakoľko žalovaná, ktorú v tomto smere zaťažovalo dôkazné bremeno, v konaní nepreukázala, že by suma, o ktorú sa zvýšila hodnota dedičstva, a ktorá dostatočne postačovala na úhradu 1 žalovanej pohľadávky, ktorú mala žalovaná nadobudnúť v dôsledku dedenia, bola už úhradou dlhov po poručiteľovi vyčerpaná, odvolací súd uzavrel, že záver súdu prvej inštancie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie z dôvodu vyčerpania zákonom stanoveného limitu pre prechod dlhov po poručiteľovi, je nesprávny. Zodpovednosť žalovanej za žalovanú pohľadávku vo výške 1 polovice titulom dedenia tak nie je v intenciách § 470 ods. 1 OZ vylúčená.

70. Vo vzťahu k námietkam žalobcu ohľadom postupu v rozpore s § 366 CSP, keď odvolací súd vyzval žalovanú na doplnenie skutkových tvrdení ohľadom úhrady pasív dedičstva, odvolací súd uvádza, že viazanosť skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, sa netýka prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní sám (§ 383 CSP). Koncentračný princíp a princíp neúplnej apelácie, na ktorý sa žalobca odvoláva, neplatí bezvýnimočne, keď odvolací súd vo výnimočných situáciách môže skutkové zistenia meniť alebo dopĺňať, prípadne ich modifikovať, po zopakovaní alebo doplnení dokazovania, k čomu v danom prípade na odvolacom pojednávaní došlo. Absentujúce podstatné skutkové tvrdenia, na doplnenie ktorých postupom podľa § 150 ods. 2 v spojení s § 378 ods. 1 CSP odvolací súd žalovanú vyzval, neboli z pohľadu prvoinštančného súdu relevantné, nakoľko nesprávne vychádzal z otázky stavu aktív a pasív dedičstva z dedičského rozhodnutia. Keďže odvolací súd uvedené skutkové a právne závery po zopakovaní dokazovania vyhodnotil ako nesprávne, pre posúdenie v konaní spornej pasívnej vecnej legitímácie z pohľadu obmedzenia uvedeného v § 470 OZ bolo nevyhnutné doplniť informáciu o tom, aká časť pasív dedičstva bola uhradená, a bez ktorej nebolo možné definitívnym spôsobom ustáliť, či novo zistená hodnota dedičstva bola úhradou dlhov poručiteľa vyčerpaná, t. j. či je žalovaná v časti pohľadávky nadobudnutej dedením pasívne vecne legitímovaná.

71. Vo vzťahu k tej časti žalovaného nároku, ktorej súd prvej inštancie vyhovel, t. j. za ktorú mala žalovaná zodpovedať titulom vyporiadania BSM, žalovaná v odvolaní namietala, že sa nejednalo o spoločný dlh jej a jej manžela z dôvodu neplatnosti zmluvy o dielo pre rozpor s § 145 OZ. V prípade pasív dedičstva u poručiteľa, ktorý žil pred smrťou v manželstve, je vždy potrebné uvážiť, či konkrétny dlh je spoločným dlhom manželov patriacim do BSM (v takom prípade dedičia zodpovedajú iba za tú časť dlhu, ktorá prípadne do dedičstva) alebo samostatným dlhom poručiteľa (dedičia zodpovedajú za celý dlh v rozsahu zodpovedajúcom ust. § 470 OZ) alebo samostatným dlhom pozostalého manžela (dedičia poručiteľa v takom prípade za dlh nezodpovedajú). Žalovaná v odvolaní, ako aj v neskoršom štádiu konania pred súdom prvej inštancie namietala neplatnosť zmluvy o dielo z dôvodu, že v zmysle § 145 ods. 1 OZ neudelila súhlas s uzavretím zmluvy o dielo. Súd prvej inštancie uvedenú obranu neuznal ako dôvodnú vychádzajúc z tvrdenia samotnej žalovanej, že nehnuteľnosť „Podkrovný byt č. X, W. X, K.“, ktorý bol miestom vykonávania stavebných prác, nepatril v čase uzatvorenia zmluvy o dielo a ani počas realizácie stavebných prác do BSM žalovanej a jej pozostalého manžela, ale bol vo vlastníctve tretej osoby (Hlavného mesta SR), a preto súhlas žalovanej v zmysle § 145 ods. 1 OZ ani nebol potrebný. Uvedený právny názor vychádza zo správnej aplikácie a interpretácie ust. § 145 ods. 1 OZ a odvolací súd sa s ním plne stotožňuje. Súhlas oboch manželov v zmysle § 145 ods. 1 veta druhá OZ sa vyžaduje pri ostatných veciach týkajúcich sa spoločných vecí. Účastníkmi právneho úkonu týkajúceho sa spoločných vecí pritom nemusia byť obaja manželia, stačí ak druhý manžel dá na právny úklon súhlas, a to v akejkoľvek forme (písomne, ústne či konkludentne), a to aj dodatočne. Rozhodujúcim je, či právny úkon presahuje rámec správy bežných vecí, a či sa týka spoločných vecí manželov. Základnou podmienkou aplikácie § 145 OZ je existencia právneho úkonu týkajúceho sa spoločných vecí. Za takýto právny úkon sa nepovažuje právny úkon, ktorým sa nadobúda vec do BSM, a to ani keď nejde o bežnú vec, nakoľko sa netýka spoločnej veci, t. j. veci už patriacej do BSM. Súdna prax medzi najčastejšie právne úkony, na ktoré nedopadá režim ust. § 145 OZ zaradila okrem kúpnej zmluvy aj uzavretie sprostredkovateľskej zmluvy, rezervačnej zmluvy, zmluvu o pôžičke, zmluvu o úvere, dohodu o pristúpení k záväzku, uznanie dlhu, nakoľko tieto právne úkony sa bezprostredne netýkajú spoločného majetku (predmetu BSM), a preto ich nemožno považovať za právne úkony týkajúce sa spoločnej veci (obdobne viď rozsudok NS ČR zo dňa 25.06.2009, sp. zn. 29Cdo/686/2007, Zmeková, I., Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Vybrané otázky aplikačnej praxe. Prvé vydanie. Bratislava: IURIS LIBRI, str. 150-152, tiež Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník

I. § 1- 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C.H. Beck 2019, str. 1150). Súdna prax sa v tejto súvislosti tiež zaoberala aj sporom o plnenie zo zmluvy o dielo, pričom dospela k záveru, že vzhľadom na to, že tento záväzok vznikol v dobe, kedy trvalo manželstvo žalovaného a žalobcu, je záväzok zaplatiť dohodnutú cenu zhotovených vecí súčasťou ich BSM (uznesenie NS ČR zo dňa 25.11.2004, sp. zn. 32Odo 1082/2003).

72. Skutočnosť, či žalovaná ako manželka objednávateľa dala alebo nedala súhlas k uzatvoreniu zmluvy o dielo, predmetom ktorej malo byť zhotovenie nehnuteľnosti, t. j. ktorá sa netýkala spoločného majetku manželov, tak nemá vplyv na platnosť tohto právneho úkonu v intenciách žalovanou zmieňovanej právnej úpravy (§ 145 ods. 1 v spojení s § 40a OZ), z čoho správne vychádzal aj súd prvej inštancie. Súhlas žalovanej s uzatvorením zmluvy o dielo je však rozhodný pre posúdenie otázky, či sa jedná o spoločný záväzok manželov alebo len o individuálny záväzok zomrelého manžela žalovanej, ktorý bol zmluvnou stranou zmluvy o dielo uzatvorenej so žalobcom. Pri posúdení tejto skutkovej otázky odvolací súd zohľadnil vo vzájomnej súvislosti viaceré skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania a samotnej argumentácie žalovanej, a na ktoré v tejto súvislosti poukazoval aj žalobca. Predovšetkým notár prejednávajúci dedičstvo po zomrelom manželovi žalovanej ako objednávateľovi zo spornej zmluvy o dielo zaradil pohľadávku žalobcu zo zmluvy o dielo medzi pasíva zaniknutého BSM, ktoré vyporiadal tak, že v 1 žalovanú pohľadávku nadobudla žalovaná titulom vyporiadania BSM a v 1 titulom dedenia. Notár prejednávajúci dedičstvo a vykonávajúci vyporiadanie BSM zaniknutého smrťou porúčiteľa pritom do BSM a následne do dedičstva pojme len tie aktíva a pasíva, ktoré neboli medzi účastníkmi dedičského konania sporné, z čoho potom vyplýva, že žalovaná v dedičskom konaní súhlasila s klasifikáciou záväzku zo zmluvy o dielo ako spoločného záväzku vzniknutého počas trvania BSM. Vo vyjadrení k žalobe zo dňa 29.09.2004 (č. I. 47) uviedla, že účastníci konania riadne uzatvorili zmluvu o dielo, riadne sa dohodli o jej náležitostiach a neplatnosť tejto zmluvy nikto nespochybnil (neopodstatnenosť a predčasnosť žalovaného nároku namietala len z dôvodu neodstránenia väd diela). Vo svojej výpovedi pred súdom na pojednávaní konanom dňa 13.06.2024 (č. I. 1109) uviedla, že s rozhodnutím manžela v jeseni 1996 podpísať zmluvu o dielo nesúhlasila kvôli traume z detstva, ale manžel ju presvedčil, že dnes sa stavia inak a oni budú chodiť iba sledovať stavbu. Rovnako v súvislosti s úmrtím jej manžela na stavbe vo výpovedi uviedla, že nechcela robiť problémy firme, ktorá jej stavia podkrovie. V konaní nebolo zistené ani žiadne faktické konanie, z ktorého by bolo možné vyvodiť nesúhlas žalovanej s realizovaním diela. Ako uviedol súd prvej inštancie žalovaná absenciu súhlasu s uzatvorením zmluvy o dielo a to, že sa jedná o individuálny záväzok jej manžela, začala prvýkrát namietat až v podaní zo dňa 17.01.2024 (č. I. 1074), t. j. po viac ako 24 rokoch od začatia súdneho konania, a túto obranu pri posudzovaní charakteru žalovaného záväzku vyhodnotil odvolací súd s prihliadnutím na už uvedené ako účelové. V konaní žalovaná spoľahlivo nepreukázala jej tvrdenia o tom, že by nesúhlasila so zmluvou o dielo, na základe ktorej malo počas trvania ich manželstva dôjsť k vybudovaniu podkrovného bytu, a že by záväzok z predmetnej zmluvy mal byť individuálnym záväzkom zomrelého manžela. Naopak z opísaných okolností po zopakovaní dokazovania k tejto otázke odvolací súd dospel k záveru, že žalovaná, tak ako uviedla vo svojej výpovedi pred prvoinštančným súdom, na ktorú nemá vplyv ani neskoršia zmena právneho zástupcu, ktorou dôvodil právny zástupca na pojednávaní na odvolacom súde, sa nechala manželom presvedčiť na realizáciu výstavby podkrovného bytu (ktorý ako sama uviedla po jeho dokončení po smrti manžela nadobudla do podielového spoluvlastníctva) a s touto súhlasila. Uvedená skutočnosť nie je právne nepodstatnou, ako sa mylne domnieva žalovaná, ale naopak rozhodujúcou pri posúdení otázky, či sa jednalo o spoločný dlh manželov alebo individuálny záväzok jej zomrelého manžela. Výstavba nehnuteľnosti prebiehala počas trvania manželstva, s nepochybným vedomím a súhlasom žalovanej. Odvolací súd na základe označených skutočností dospel k záveru, že sa jednalo o spoločný dlh bývalých manželov, ktorý v 1 nadobudla pri vyporiadaní BSM žalovaná. Na uvedený záver pritom nemá žiaden vplyv skutočnosť, že nevystupovala ako zmluvná strana posudzovanej zmluvy o dielo uzatvorenej so žalobcom a rovnako ani skutočnosť, že v rozhodnom čase bol byt vo vlastníctve tretieho subjektu.

73. Okrem pasívnej vecnej legitímácie žalovaná v odvolaní namietala aj správnosť skutkových a právnych záverov prvoinštančného súdu o tom, že osadenie svetlíka a klampiarske práce s tým spojené, neodborné vykonanie ktorých podľa znaleckých posudkov zapríčinilo zatekanie strechy pri atike obývačky, neboli dielom v zmysle Zmluvy o dielo č. 40/0896 zo dňa 02.09.1996. Pri prijatí týchto záverov súd prvej inštancie rešpektoval záväzný názor odvolacieho vyslovený v uznesení zo dňa 31.05.2019, č. k. 3Co/209/2018-911, v ktorom odvolací súd zdôraznil potrebu ustálenia toho, čo bolo predmetom diela určeným v zmluve, dojednania ktorej sú v zmysle § 536 v spojení s § 560 OBZ rozhodujúce po posúdení tejto otázky a na to nadväzujúcej zodpovednosti za vady diela. Celkom

správne súd prvej inštancie prihládol na vymedzenie predmetu diela v bode 2. zmluvy o dielo, ako aj na v konaní nespornú skutočnosť, že svetlík do už hotovej strechy osádzala obchodná spoločnosť STAVREM spol.s.r.o., čo bolo podporené zápismi v stavebnom denníku a vyjadreniami samotnej žalovanej (napr. na pojednávaní konanom dňa 13.12.2004), zápisom zo skúšky tesnosti okna (č. I. 84 spisu), čestným prehlásením B. K. zo dňa 28.01.2005 (č. I. 119). Správne v tejto súvislosti prvoinštančný súd odkázal aj na závery znalca V. T. B. Ž., O., v zmysle ktorých súčasná podoba strechy (t. j. so strešným svetlíkom) nezodpovedá schválenej projektovej dokumentácii, na základe ktorej zhotovoval predmet zmluvy o dielo žalobca. Správne preto dospel k záveru, že zo žiadneho z predložených listinných dôkazov nevyplývala povinnosť žalobcu vykonať klampiarske práce po osadení svetlíka do už hotovej strechy, ktorých nekvalita mala byť podľa oboch znaleckých posudkov príčinou zatekania strechy pri atike obývačky. Žalobca sa zmluvou o dielo zaviazal na dodávku a montáž krytiny s oplechovaním, ale len v rozsahu diela vymedzeného zmluvou o dielo, a to jednak popisom prác ako aj schválenou projektovou dokumentáciou. Žalobca na seba zmluvne neprevzal záväzok vykonať klampiarske práce po osadení svetlíka, ktorý zmluva o dielo a ani projektová dokumentácia, na základe ktorej bolo dielo žalobcom vykonávané, nepredpokladala, a preto nemôže niesť žiadnu zodpovednosť za prípadné vady diela spočívajúce v neodborne realizovaných detailoch oplechovania strešného okna. Žalovaná v odvolaní preto celkom nesprávne a izolovane vykladá zhodné závery znalcov identifikujúce príčinu zatekania strechy v neodborne prevedenom oplechovaní strešného okna, t. j. nie v klampiarskych prácach ako takých, ale výslovne v klampiarskych prácach súvisiacich s osadením svetlíka, ktoré nezodpovedali predmetu diela a dohodnutému záväzku žalobcu. Nakoľko otázka zodpovednosti žalobcu za vady diela je otázkou právnou (nie skutkovou), ktorej hodnotenie prináleží výlučne súdu, irelevantný je poukaz žalovanej v odvolaní na informáciu v znaleckom posudku Ing. Zajaca, ktorý mal uviesť, že oplechovanie strešného okna sa zaviazal vykonať žalobca. Na uvedený záver nemá vplyv ani spotrebiteľský charakter právneho vzťahu, keď jasné, určité a zrozumiteľné vymedzenie predmetu diela v zmluve o dielo nevytvára žiadne pochybnosti, ktoré by mali byť hodnotené v prospech žalovanej ako spotrebiteľky.

74. Zhrnúc uvedené súd prvej inštancie správne uzavrel, že žalovaná neoprávnene s odkazom na vady diela, za ktoré preukázateľne nezodpovedá žalobca, zadržíava časť ceny diela, ktorá mala byť podľa bodu 6.4. zmluvy o dielo uhradená po ukončení diela odovzdaného preberacím protokolom na základe do fakturácie. Uvedený záver platí tak vo vzťahu k časti pohľadávky uplatnenej voči žalovanej titulom vyporiadania BSM, ako aj vo vzťahu k časti pohľadávky uplatnenej voči nej titulom dedenia, vo vzťahu ku ktorej dospel súd prvej inštancie k nesprávnemu záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Okrajovo odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej len vo vzťahu k pohľadávke uplatnenej titulom vyporiadania BSM, nesprávne pri svojom výpočte v ods. 48. odôvodnenia rozsudku vychádzal z výšky pohľadávky prihlásenej žalobcom do dedičského konania (1/2 zo sumy 10.895,95 eur poníženej o žalovanou realizovanú úhradu vo výške 371,65 eur), nereflektujúc na to, že žalobca v konaní upravil výšku spornej pohľadávky s prihliadnutím na uznanú obranu žalovanej o uskutočnení zálohových platieb vo vyššej ako žalovaným zohľadnenej výške, t. j. v konaní uznal, že výška pohľadávky evidovanej voči žalovanej a jej manželovi predstavovala sumu 9.257,53 eur (10.895,95 eur ako výška pohľadávky prihlásenej do dedičského konania - suma 1.638,42 eur uhradená zálohovo počas realizácie diela). Uvedená suma tak mala byť základom pre výpočet 1 pripadajúcej na žalovanú titulom vyporiadania BSM, v dôsledku čoho výška dlh zaväzujúceho žalovanú titulom vyporiadania BSM predstavovala sumu 4.628,77 eur, od ktorej bolo potrebné odpočítať čiastočnú úhradu žalovanej vo výške 371,65 eur. Pokiaľ preto súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť na zaplatenie sumy 5.076,33 eur, rozhodol tak vo vzťahu k predmetu konania po pripustení čiastočného späťvzťatia v rozpore s viazanosťou žalobným návrhom podľa § 216 ods. 1 CSP, na čo by odvolací súd musel v zmysle § 380 ods. 2 CSP prihliadnuť ex offio. Nakoľko však odvolací súd po doplnení dokazoval prijal záver o pasívnej vecnej legitímácii žalovanej aj vo vzťahu k časti pohľadávky, ktorú bola povinná uhradiť žalobcovi titulom dedenia, nesprávne určenie 1 žalovanej pohľadávky zo strany prvoinštančného súdu sa stalo irelevantným.

75. Vo vzťahu k uplatnenému úroku z omeškania odvolací súd uvádza, že v prípade peňažného dlhu prechádza na dedičov aj záväzok poručiteľa zaplatiť splatné úroky z omeškania, na ktoré vznikol veriteľovi nárok počas života poručiteľa (pozn. odvolacieho súdu dedič zodpovedá aj za dlhy poručiteľa, ktorých splatnosť nastane až po jeho smrti). Smrť dlžníka a skutočnosť, že o majetku prebieha dedičské konanie nemá žiaden vplyv na omeškanie s plnením jeho dlhu. Právny nástupca dlžníka je povinný platiť úroky z omeškania aj za obdobie po smrti dlžníka s tým rozdielom, že úroky z omeškania za

dobu po smrti dlžníka už nie sú sankciou za omeškanie zomrelého dlžníka, ale za omeškanie dedičov s plnením dlhu, ktorý na nich prešiel. Úroky z omeškania za dobu po smrti poručiteľa sú tak dedičia povinní zaplatiť bez obmedzenia vyplývajúceho z § 470 OZ (viď napr. rozsudok NS ČR zo dňa 28.06.2011, sp. zn. 33Cdo/2409/2009, tiež Fekete, I.: Občiansky zákonník 3. zväzok (Dedenie, Závazkové právo-všeobecná časť), Veľký komentár, 2. aktualizované a rozšírené vydanie. Bratislava: Eurokódex 2015, str. 94, Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 451- 880. 2. vydanie. Komentár. Praha: C.H. Beck 2019, str. 1787). Rozhodujúcim pre účely posúdenia omeškania nie je to, či dedičia o dlhoch poručiteľa vedeli alebo nie. Irelevantnou je tiež skutočnosť, či si veriteľ prihlási do dedičského konania pohľadávku spolu s úrokmi z omeškania.

76. Z právno-teoretických východísk uvedených v ods. 75. odôvodnenia vyplýva nesprávnosť právnych záverov prvoinštančného súdu, ktorými odôvodňoval zamietnutie úrokov z omeškania zo sumy 5.076,33 eur od 12.10.1997 do zaplataenia. Odhliadnuc od skutočnosti, že pre možnosť priznania úrokov z omeškania zo žalovanej pohľadávky je celkom irelevantné, či si tieto žalobca prihlásil alebo neprihlásil od dedičského konania, v časti, v ktorej súd žalobe vyhovel konštatoval ako právny dôvod záväzok žalovanej zo zmluvy o dielo, ktorý nadobudla vyporiadaním BSM zaniknutého smrťou poručiteľa, t. j. nie dedením. Skutočnosť, kedy sa stali úroky z omeškania splatné, a či si ich žalobca prihlásil do dedičského konania tak nemôže mať žiaden vplyv na dôvodnosť/ nedôvodnosť záväzku žalovanej (nie poručiteľa). Rovnako nesprávnym je aj ďalší dôvod, pre ktorý súd prvej inštancie ani s časti nepriznal úroky z omeškania z prisúdenej sumy, a ktorým malo byť nepreukázanie prvého dňa s omeškaním dlhu, keď žalobca v zmysle bodu 6.4. zmluvy o dielo nepreukázal deň prevzatia faktúry objednávateľom. Žalobca v tejto súvislosti správne poukázal na súdnu prax, ktorá v obdobných prípadoch za rozhodujúce pre určenie splatnosti dlhu považuje doručenie žaloby. Nárok na doplataenie ceny diela žalobca vyúčtoval faktúrou č. 40/4/96 vystavenou dňa 02.10.1997, ktorá mala byť splatnou dňa 12.10.1997 (č. I. 17). Podľa bodu 6.4. zmluvy o dielo, na ktorý v tejto súvislosti poukazyval aj súd prvej inštancie, fakturovanie bude na základe faktúr so splatnosťou najneskôr do 10 dní od ich prevzatia objednávateľom. Žalobca síce v konaní nepredložil priamy dôkaz, ktorý by preukazoval okamih doručenia predmetnej faktúry žalovanej, avšak z ním predloženého listinného dôkazu, a to listu žalovanej datovaného dňom 09.10.1997 označeného ako vrátenie faktúry (č. I. 180) vyplýva, že žalovaná opätovne žalobcovi vrátila faktúru č. 40/4/96 s odkazom na prebiehajúce dedičské konanie. Rovnako v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 10.09.2004 (č. I. 48) žalovaná vyslovene uviedla, že žalobca jej faktúru č. 40/4/96 predložil až trikrát, a to dňa 02.02.1997 na doplataenie 322.524,20 Sk, dňa 02.11.1997 na sumu 302.796,20 Sk a dňa 02.10.1997 na sumu 328.251,50 Sk. Z uvedeného potom nemožno mať žiadne pochybnosti o tom, že žalovanej bola faktúra ešte pred dátumom splatnosti uvedeným vo faktúre (12.10.1997) riadne doručená a jej obranu možno v tomto smere hodnotiť ako účelovú. Pozornosti odvolacieho súdu neuniklo, že dátum odoslania faktúry č. 40/4/96 znejúcej na sumu 328.251,50 Sk je zhodný so žalovanou označeným dátumom jej doručenia (02.10.1997). Nakoľko aj podľa zmluvných dojednaní fakturovaná suma mala byť splatná najneskôr do 10 dní od prevzatia faktúry (poznámka odvolacieho súdu nie v 10. deň po doručení faktúry), nárok na doplataenie ceny diela sa stal splatným dňa 12.10.1997, a do omeškania sa tak žalovaná dostala nasledujúcim dňom, t. j. dňa 13.10.1997.

77. Pokiaľ sa týka samotnej výšky úrokov z omeškania, žalobca si voči žalovanej uplatnil nárok na úrok z omeškania vo výške 0,05 % za každý deň omeškania zo sumy 2.230.935,40 Sk od 12.10.1997 do zaplataenia s odkazom na bod 6.6. zmluvy o dielo, v zmysle ktorého sa objednávateľ zaviazal na povinnosť platiť úroky vo výške 0,05 % za každý deň omeškania z celkového nákladu stavby. V prepočte na ročnú úrokovú sadzbu uplatnený úrok z omeškania predstavuje 18,25 % ročne zo sumy 2.230.935,40 Sk od 12.10.1997 do zaplataenia, čo odvolací súd zhodne so žalovanou považuje za v rozpore s právnou úpravou dopadajúcou na posúdenie uplatneného úroku z omeškania. Ako už odvolací súd uviedol v uznesení zo dňa 31.05.2019, č. k. 3Co/209/2018-911 posudzovaná zmluva o dielo má nepochybne charakter spotrebiteľskej zmluvy, keď žalobca pri jej uzatváraní a plnení konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a objednávateľ diela (žalovaná a jej manžel) pri uzatváraní a plnení zmluvy naopak nekonali v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvy vyvedenom v súlade s § 52 ods. 1 OZ z postavenia zmluvných strán pri vzniku zmluvného vzťahu nemá vplyv ani prípadné individuálne dojednanie niektorých zmluvných podmienok. Skutočnosti, ktoré by spochybňovali postavenie zmluvných strán pri uzatváraní zmluvy, pritom počas konania nevyšli najavo. Vychádzajúc z intertemporálneho ust. § 879f OZ spotrebiteľská právna úprava zavedená do OZ s účinnosťou od 01.04.2004 sa vzťahuje aj na spotrebiteľské zmluvy uzatvorené

pred týmto dátumom a tieto sa nemôžu dostať do rozporu so spotrebiteľskou právnou úpravou, ktorá sa použije vždy prednostne, ak je na prospech spotrebiteľa, a to aj v prípade, ak by sa inak mali použiť normy obchodného práva (§ 52 ods. 2 OZ). V danom prípade je preto na úroky z omeškania nevyhnutne potrebné aplikovať úpravu ust. § 517 OZ, ktorá je pre žalovanú výhodnejšia ako právna úprava platná v rozhodnom čase pre oblasť obchodnoprávných vzťahov (§ 369 OBZ) a ako dojednania o úroku z omeškania obsiahnuté v zmluve o dielo. Vychádzajúc z ust. § 517 ods. 1, 2 OZ, § 3 v spojení s § 10a a § 10c nar. vl. č. 87/1995 Z. z. v čase vzniku záväzkového vzťahu výška úrokov z omeškania predstavovala dvojnásobok diskontnej sadzby určenej NBS k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Diskontná sadzba NBS k 13.10.1997 predstavovala 8,8 %, t. j. žalobcovi prináleží nárok na úrok z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo sumy priznanej súdom, s úhradou ktorej bola žalovaná v omeškaní, od 13.10.1997 do zaplatenia. Ako správne poukazuje žalovaná, ustanovenie zmluvy o dielo dojednávajúce úrok z omeškania z celkového nákladu stavby bez ohľadu na to, s akým peňažným plnením je objednávateľ v omeškaní, je v rozpore tak s obchodnoprávnou, ako aj občianskoprávnou úpravou úroku z omeškania (§ 369 OBZ, § 517 OZ), ktorá priznáva úrok z omeškania z nezaplatennej sumy, čo je plne v súlade s cieľom sankcie v podobe úrokov z omeškania, a preto na takéto dojednanie neplatné podľa § 39 OZ pre rozpor s kogentnou právnou úpravou nie je možné prihliadať. Na záver o neplatnom dojednaní úroku z omeškania čo do výšky a výpočtového základu nemá vplyv ani skutočnosť, či sporové strany mali alebo nemali možnosť ovplyvniť obsah spotrebiteľskej zmluvy, keď Občiansky zákonník kogentným spôsobom upravuje sankciu v podobe úrokov z omeškania (§ 517 ods. 2 OZ) a v zmysle § 52 ods. 2 OZ odlišné zmluvné dojednania, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie zákona, sú neplatné a podľa nadväzujúceho ust. § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Stotožniť sa však odvolací súd nemohol s tou argumentáciou žalovanej, v ktorej namietala nemožnosť prekvalifikácie žalovaného nároku v časti žalovaného príslušenstva na zákonné úroky z omeškania a pri nestotožnení sa týmto názorom zo strany odvolacieho súdu vzniesla námietku premlčania. Žalobca si podanou žalobou okrem istiny uplatnil ako sankciu úrok z omeškania, na ktorý má veriteľ pri omeškaní s plnením peňažného záväzku nárok ex lege podľa § 517 ods. 2 OZ, t. j. bez ohľadu na to, či to mali zmluvne dojednané. Výšku úroku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (nariadenie vl. č. 57/1995 Zb.) a tento normatívny limit nemôže byť prekročený (uvedené platí výslovne pre oblasť občianskoprávných vzťahov a bez ohľadu na spotrebiteľský/nespotrebiteľský charakter záväzkového vzťahu; viď R 5/2000, uznesenie NS SR zo dňa 18.08.2010, sp. zn. 4MCdo/8/2010). V danom prípade si žalobca uplatnil úrok z omeškania vo výške dojednanej v bode 6.6. zmluvy, ktorú súd vyhodnotil ako nesúladnú s normatívnou právnou úpravou a z toho dôvodu podľa § 39 OZ neplatnú. Uvedené však neznamená, že súd nemôže žalobcovi priznať nárok na úrok z omeškania v zákonnej výške, resp. nevedie k potrebe zmeny žaloby, ako sa mylne domnieva žalovaná, keďže úrok z omeškania ako príslušenstvo pohľadávky bol a je súčasťou žalobnej požiadavky, len jeho výšku musel súd pri rozhodovaní moderovať tak, aby bola v súlade s dotknutou právnou úpravou. Zmena výšky alebo spôsobu výpočtu úroku z omeškania zo zmluvnej na zákonnú sadzbu nemení skutkový základ nároku, ktorým je omeškanie dlžníka s plnením peňažného dlhu. Ako správne poukazuje žalobca je bežnou súdnou praxou, že v prípade neplatnosti zmluvného dojednania o úrokoch z omeškania, súd prizná úrok z omeškania v zákonnej výške, aj keď boli v žalobe požadované zmluvné úroky z omeškania. Z uvedeného dôvodu je irelevantnou aj námietka premlčania žalovanou vznesená v rozpore s režimom novôt upraveným v § 366 CSP.

78. Za absolútne neprípustné zo strany prvoinštančného súdu pre účely posúdenia dôvodnosti uplatneného príslušenstva žalovanej pohľadávky v časti, v ktorej súd žalovanú zaviazal na zaplatenie istiny, považuje odvolací súd zhodne so žalobcom zohľadnenie ochoty žalobcu prezentovanej v rámci mimosúdnych rokovaní odpustiť príslušenstvo pohľadávky. Kompromisy navrhované stranou sporu v snahe dospieť k mimosúdnej dohode nemôžu mať žiaden vplyv na hmotnoprávne posúdenie žalovaného nároku, a súd prvej inštancie preto celkom nesprávne a nenáležite zohľadňoval jednak ochotu žalobcu odpustiť úroky z omeškania, ako aj ochotu žalovanej uhradiť istinu pohľadávky.

79. Pokiaľ žalovaná v odvolaní s poukazom na osvedčenie o dedičstve namietala existenciu neodstrániteľnej prekážky právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata), pre ktorú mali konajúce súdy konanie zastaviť a uplynutie 10- ročnej lehoty na podanie návrhu na vykonanie exekúcie žalovanej pohľadávky, odvolací súd ani pri opätovnom posudzovaní veci takúto prekážku konania, na ktorú by musel podľa § 161 ods. 1 v spojení s § 380 ods. 2 CSP prihliadnuť ex offa, v danej veci nezohliadol. Uvedené vyplýva z nemožnosti posudzovania osvedčenia o dedičstve v dedičskej veci po poručiteľovi

O.. T. M. vydaného B.. V. P. dňa 02.09.1998, č. k. D 396/97-34, Dnot 115/97 a právoplatného dňa 17.09.1998 ako exekučného titulu v zmysle § 45 ods. 2 písm. e) Exekučného poriadku. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť žalovanou nereflektované vlastnosti exekučného titulu, ktorým podľa § 45 ods. 1 Exekučného poriadku môže byť len vykonateľné rozhodnutie priznávajúce právo, zaväzujúce k povinnosti alebo postihujúce majetok a splňajúce formálne a materiálne predpoklady vykonateľnosti. Formálna vykonateľnosť je splnená dodržaním zákonom predpísaných náležitostí o doručení rozhodnutia, uplynutí lehoty na plnenie a podaní riadneho opravného prostriedku. Medzi materiálne predpoklady vykonateľnosti exekučného titulu patrí to, či účastníci označení v rozhodnutí skutočne existujú, či sú označení natoľko presne, že nemožno mať neodstrániteľnú pochybnosť o koho sa jedná, a či ide o určité plnenie, ktorého vymoženie zákon predpokladá. Inými slovami povedané, z exekučného titulu musí byť jednoznačne zrejmý oprávnený, povinný, rozsah a predmet plnenia a lehota na plnenie. Z predmetného osvedčenia vyplýva, že žalovaná pohľadávka bola v 1 zahrnutá medzi pasíva vyporiadavaného BSM žalovanej a poručiteľa a v jednej polovici do dedičstva po poručiťelovi. Dedičia po poručiťelovi uzatvorili dohodu o vyporiadaní dedičstva, v zmysle ktorej bolo deklarované (bod V. osvedčenia), že preberateľkou a výlučnou dedičkou po poručiťelovi je žalovaná (pozostalá manželka), ktorá nadobúda aj pasíva dedičstva do výšky ceny nadobudnutého dedičstva. Uzatvorená dedičská dohoda tak upravila vzťahy medzi dedičmi a určila právneho nástupcu poručiťela, avšak záväzne a vykonateľne nezaviazala žalovanú na plnenie peňažnej povinnosti v konkrétnej paričnej lehote voči žalobcovi, ktorý ani nebol účastníkom dedičského konania a tento status nenadobudol ani samotným prihlášením pohľadávky do dedičského konania, a to tak vo vzťahu k pohľadávke nadobudnutej titulom vyporiadania BSM, ako aj vo vzťahu k pohľadávke nadobudnutej dedením. Nejedná sa preto o spôsobilý podklad na exekučné vymáhanie pohľadávky žalobcu, nakoľko nedisponuje vlastnosťou materiálnej vykonateľnosti. Podporne odvolací súd poukazuje na rozhodnutie R 19/1998 (pozn. Zbierka súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaná NS ČSFR, NS ČR a NS SR do 31.12.1992), v zmysle záverov ktorého vo vzťahu k veriteľovi nie je exekučným titulom ani osvedčenie o dedičstve obsahujúce záväzok jedného z dedičov uhradiť konkrétnu sumu pohľadávky veriteľa; vykonateľnosť osvedčenia o dedičstve prichádza do úvahy iba vtedy, pokiaľ dedičia vyporiadali dedičstvo medzi sebou dohodou, v ktorej sa určitý dedič zaviazal výplatom voči inému dedičovi a len takýto záväzok možno vymáhať bez predchádzajúceho nachádzajúceho súdneho konania. V uznesení NS SR zo dňa 28.04.2015, sp. zn. 7Cdo/501/2014 dovolací súd konštatoval, že právoplatné uznesenie o dedičstve je exekučným titulom len pre pohľadávku medzi dedičmi (keď sa vzájomne vyplácajú), ďalej náhradovú pohľadávku z BSM a pre súdny poplatok a odmenu a náhradu výdavkov súdneho komisára. Rovnaký záver vyplýva aj z uznesení NS ČR zo dňa sp. zn. 30Cdo/321/2014, sp. zn. 20Cdo/1299/2006, sp. zn. 20Cdo/3035/2007, sp. zn. 20Cdo/1753/2011, z uznesenia NS ČR sp. zn. 2Cdom 110/96 uverejneného v časopise Súdna judikatúra č. 3/1997 pod č. 24, tiež z odbornej literatúry: napr. Bureš, J., Drápal, L., Krčmář, Z. a kol.: Občanský soudní řád. Komentář. II. díl, 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2006, str. 1492, Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení. Praha: Linde, 2004, str. 119. V nadväznosti na uvedené a stále použiteľné závery súdy vo svojej rozhodovacej praxi konštantne v exekučnom konaní vyslovujú nemožnosť veriteľa poručiťela podať návrh na exekúciu voči dedičovi iba na základe osvedčenia o dedičstve, v ktorom sa konštatuje prechod určitých dlhov poručiťela na jeho dediča/ov alebo pokiaľ dedičia poručiťela uzatvorili dohodu o tom, že záväzok voči veriteľovi preberajú iba určití dedičia/ dedič (viď napr. uznesenia Okresného súdu Senica zo dňa 21.8.2015, sp. zn. 10Er/794/2014, Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 30.10.2013, sp. zn. 17CoE/117/2013, zo dňa 22.08.2017, sp. zn. 24Ek/76/2017, zo dňa 03.12.2018, sp. zn. 50Ek/1234/2018, uznesenia Krajského súdu Trnava zo dňa 16.03.2016, sp. zn. 23Co/130/2015, Krajského súdu Nitra sp. zn. 7CoE/54/2012, sp. zn. 26CoE/263/2015, sp. zn. 15CoE/200/2016, sp. zn. 8Co/192/2013, sp. zn. 9Co/518/2014, sp. zn. 7Co/414/2014, Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 29.02.2016, sp. zn. 17Co/69/2015). Postup prvoinštančného súdu, keď konanie nezastavil a vec meritórne prejednal, bol preto správny a nevykazujúci žiadne procesné vady. Vytknúť prvoinštančnému súdu v súvislosti s touto argumentáciou žalovanej možno len to, že k nej nezaujal vo svojom rozhodnutí žiadne stanovisko, a preto sa uvedeným podrobne zaoberal odvolací súd. Pozornosti odvolacieho súdu v tejto súvislosti neunikla vzájomná rozporupnosť v argumentácii žalovanej, ktorá na jednej strane osvedčenie o dedičstve tak v časti vyporiadania BSM, ako aj v časti vyporiadania dedičstva, považovala za právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutie, na základe ktorého bolo zo strany žalobcu potrebné iniciovať exekučné konanie, a závery ktorého nemožno prehodnocovať v tomto súdnom konaní, na strane druhej však vo vyjadrení k výzve odvolacieho súdu podľa § 382 CSP apelovala na to, že bez ďalšieho nemožno vychádzať z formálneho zaradenia pohľadávky žalobcu v osvedčení o dedičstve ako pohľadávky patriacej do BSM, ale považovala za potrebné skúmať skutočnú povahu predmetnej pohľadávky.

80. Ako oneskorenú a účelovú hodnotí odvolací súd argumentáciu žalovanej o neplatnosti zmluvy o dielo pre nedostatočné označenie žalovaného, ktorá odhliadnuc od toho, že nespadá pod prísny režim novôt (§ 366 CSP), nebola zo strany žalovanej prednesená počas plynutia odvolacej lehoty. Odvolací súd je v zmysle § 380 ods. 1 CSP viazaný odvolacími dôvodmi a tieto nemožno podľa § 365 ods. 3 CSP meniť či dopĺňať po uplynutí odvolacej lehoty. Odvolací súd sa preto touto argumentáciou žalovanej prednesenou prvýkrát až v reakcii na výzvu súdu podľa § 382 CSP nezaoberal.

81. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Výrok II. v časti podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku aj sumu 3.809,56 eur, vo vzťahu ku ktorej prijal súd prvej inštancie nesprávne skutkové a právne závery v otázke posúdenia pasívnej vecnej legitímácie, a to spolu s úrokom z omeškania v zákonnej výške 17,6 % ročne zo sumy 8.885,89 eur od 13.10.1997 do zaplatenia a vo zvyšnej zamietajúcej časti výrok II. podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

82. Podľa § 396 ods. 1, 2 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konania. Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

83. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

84. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu rov konania právo.

85. O nároku na náhradu trov (prvoinštančného i odvolacieho) konania rozhodol odvolací súd podľa zásady úspechu vyjadrenej v ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 CSP. Na rozdiel od súdu prvej inštancie však odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania nezohľadňoval zastavenie konania v časti o zaplatenie 49.358,90 Sk, nakoľko o trovách konania v zastavenej časti bolo právoplatne rozhodnuté uznesením prvoinštančného súdu zo dňa 19.05.2005, č. k. 22C/53/99-133 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.02.2007, č. k. 2Co/62/2007-240, ktorým súd súčasne žalobcu zaviazal na náhradu trov konania žalovanej vo výške 10.401 Sk. Vzhľadom na uvedené otázka trov konania vo vzťahu k tej časti žalovaného nároku, ku ktorej došlo k čiastočnému zastaveniu konania, bola právoplatne vyriešená a nie je ju možné opätovne zohľadňovať pri posudzovaní trov konania o zvyšnej časti nároku. Predmetom konania po čiastočnom späťvzati bol nárok žalobcu na zaplatenie istiny 8.885,89 eur s príslušenstvom. Nakoľko žalobca bol v konaní čo do zaplatenia žalovanej istiny plne úspešný, podľa § 255 ods. 1 CSP mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) v plnom rozsahu. Okrajovo odvolací súd dodáva, že nepatrný neúspech žalobcu v časti žalovaného príslušenstva nie je pre posúdenie úspechu žalobcu v konaní relevantným.

86. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).